

378.159
ด. 826 ท
ว 3

ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาคู่วิชาพื้นฐานทางการศึกษา
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ศาสตราจารย์ ดร. วิภาดา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาโท

ของ

สุพจน์ โคนาวล

17 ต.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พุทธทศวรรษ 2530

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177213

ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทคัดย่อ
ของ
สุพจน์ โทนวน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2530

ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในปีการศึกษา 2528 จำนวน 38 คน นิสิตบัณฑิตศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอกของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ปีการศึกษา 2528 ที่ผ่านการเรียนรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาครบทุกวิชาตามหลักสูตรแล้ว จำนวน 151 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที (t - test) และสถิติค่าเอฟ (F - test) ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล แต่ไม่เห็นด้วยในด้านการบริหารหลักสูตร
2. อาจารย์ที่มีวุฒิ ประสบการณ์ในการทำงาน และกลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่สอนต่างกัน มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในทุกด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วุฒิในระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในทุกด้านไม่แตกต่างกัน แต่นิสิตบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาเอกที่ต่างกัน มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านเนื้อหาวิชาแตกต่างกัน โดยนิสิตบัณฑิตศึกษา กลุ่มสาขาวิชาเอกด้านศึกษาศาสตร์ มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านเนื้อหาวิชาแตกต่างจากกลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านวิทยาศาสตร์ ผลิตศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในด้านเนื้อหาวิชา มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่ทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านการบริหารหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

OPINIONS OF FACULTY MEMBERS AND GRADUATE STUDENTS ON
THE FOUNDATIONS OF EDUCATION COURSES AT
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY PRASARNMIT

AN ABSTRACT

BY

SUPHOT TONUAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1987

The purposes of this study were to investigate and to compare opinions of faculty members and graduate students of Srinakharinwirot University, Prasarnmit on the foundations of education courses. Areas of investigated were purposes, contents, teaching-learning activities, evaluation, and administrating of the courses.

The samples of the study were 38 faculty members who taught the foundations of education courses in the academic year 1985 and 151 graduate students at Prasarnmit campus who took the foundations courses. A set of rating scale questionnaires was used. Statistics applied for an analysis of the data were percentage, arithmetic means, standard deviation, t - test and F - test.

The findings were .

1. Faculty members and students demonstrated satisfy on the foundations of education courses in relation to purposes, contents, teaching-learning activities of the courses. On the contrary, they expressed unsatisfactory on the administrating of the courses.

2. No significant differences were found among opinions of the faculty members in relation to academic attainments, work experiences, and subjects they taught.

3. For the students opinions, no significant differences were found in all aspects among those who were different in sex, learning achievement, educational backgrounds and work experiences. The students who took major subjects in education, sciences, physical education, public sanitation and geography courses had no significant different on opinions in relation to purposes, teaching-learning activities,

evaluation and administrating of the courses. However, the students majoring in education had significantly different on opinions towards the contents of the courses comparing to students majoring in sciences, physical education, public sanitation and geography.

4. Significantly differences at .01 level were found between opinions of the faculty members and the graduate students on purposes, teaching-learning activities and evaluation of the courses. For the opinions on the contents of the courses, the differences at .05 level were found. However, no significant difference was found in relation to opinions on the administrating of the courses.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของอาจารย์ ดร. สมสุข อีระพิจิตร และรองศาสตราจารย์ ดร. ศ.วาสนา ประवालพฤกษ์ ที่ได้รับเป็นประธานและกรรมการปริญญานิพนธ์ ทั้งอาจารย์ผู้เป็นประธานและกรรมการได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สิ้นสิริ หัวหน้าแผนกวิชา การอุดมศึกษา และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตวิชาเอกการอุดมศึกษา ที่ได้สอนและอบรม วิทยาด้านการอุดมศึกษา ตลอดระยะเวลาของการศึกษาในสาขาวิชาเอกนี้ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ ที่ได้รับเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิกหงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร. โชติ เพชรชัน รองศาสตราจารย์สมสรร วงษ์น้อย รองศาสตราจารย์ ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่ รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล หวังพานิช รองศาสตราจารย์เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์ และอาจารย์ ดร. สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ชี้ให้เห็น ตรวจแก้ไขและเสนอแนะแบบสอบถามและสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องกับปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และอาจารย์ทัศนาก้องภักดิ์ ที่ได้อนุเคราะห์ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และได้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ทุนอุดหนุนในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณ อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมีบุคคลอื่น ๆ อีกหลายท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมดที่มีส่วนช่วยเหลือให้การสนับสนุน และให้กำลังใจในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุพจน์ โคนवल

คุณค่าของปริญญาบัตรฉบับนี้ หากจะพึงมี ผู้วิจัย
ขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณของ นาวาอากาศตรีสว่าง
และนางยุพิน โตนวล บิดาและมารดาผู้ให้กำเนิด
ชีวิตและเลือดเนื้อ พันเอก (พิเศษ) ยงยุทธ และ
นางบุญชู เนาว์วารห์ น้าผู้มีพระคุณ คณาจารย์
ของผู้วิจัยทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา การ
ตั้งแต่อนุบาลจนถึงอุดมศึกษา และรองศาสตราจารย์
อารี สุทธิพันธุ์ ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์และผู้ชักนำเข้าสู่
วิชาชีพครู

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.. *นางฯ อ. ปิ่น* ประธาน

.. *นางฯ อ. ปิ่น* ประธาน

..... *อ. อ. ปิ่น* กรรมการ

..... *อ. อ. ปิ่น* กรรมการ

..... *อ. อ. ปิ่น* กรรมการ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	7
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความเป็นมาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	-12
หลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	17
ความหมาย ขอบเขต และจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ..	19
หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46

บทที่	หน้า
5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	78
กลุ่มตัวอย่าง	78
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	99

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามสถานภาพ	38
2 จำนวนและคำร้อยละของนิสิตบัณฑิตศึกษา จำแนกตามสถานภาพ	39
3 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะอาจารย์ และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านความมุ่งหมาย ของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	46
4 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะอาจารย์ และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านเนื้อหาวิชา ของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	49
5 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะอาจารย์ และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียน การสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	51
6 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะอาจารย์ และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการวัดและ การประเมินผลของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	53
7 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะอาจารย์ และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการบริหาร หลักสูตรของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	55
8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน ระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษากับปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ ไม่ใช่ทางการศึกษา	56
9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน ระหว่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน	58

10	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน ระหว่างอาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับและวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษาเลือก	59
11	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน ระหว่างนิสิตนักศึกษาศาสนาและแพทยศาสตร์	60
12	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน ระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	61
13	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน ระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรีต่างกัน	62
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทักษะ ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับ บัณฑิตศึกษาต่างกัน	63
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาตามทักษะของ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาใน ระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน	64
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้า ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน	65
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านการวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทาง การศึกษา ตามทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน	66

18	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านการบริหารหลักสูตร วิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน	67
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับ บัณฑิตศึกษาต่างกัน	68
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทัศนะ ของนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน	69
21	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของทัศนะต่อวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษาด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เป็นรายคู่	70
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษา ตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขา วิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน	71
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านการวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทาง การศึกษา ตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขา วิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน	72
24	การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยด้านการบริหารหลักสูตร วิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มวิชาเอกในระดับ บัณฑิตศึกษาต่างกัน	73

25 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน
ระหว่างอาจารย์กับนิสิตบัณฑิตศึกษา 74

26 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน
ของนิสิตบัณฑิตศึกษาเพศชายและเพศหญิง 101

27 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน
ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชาเอกระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน 102

28 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน
ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน 103

29 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน
ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรีต่างกัน 104

30 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน
ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษา
ในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน 105

31 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับ
เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาควรจะมีการปรับปรุง 107

32 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับ
รายวิชาที่ไม่ควรจัดอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา 109

33 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับ
รายวิชาที่จำเป็นจะต้องกำหนดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา 110

34 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ที่เหมาะสม
สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชามากที่สุด 113

35 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับ
การวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทางการศึกษา 115

36	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับ กิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่ควรสนับสนุน ให้มีขึ้น	118
37	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับ จำนวนผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาต่อห้องเรียนที่เหมาะสม	120
38	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิต บัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษา	138
39	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิต บัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษา	140
40	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิต บัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาพื้นฐานทางการศึกษา	141
41	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิต บัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านการวัดและการประเมินผล ของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	142
42	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิต บัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านการบริหารหลักสูตร	143

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เริ่มผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาจิตวิทยา พัฒนาการ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2499 จากรายงานความก้าวหน้าของการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา ในการสัมมนาวิชาการเรื่อง การขยายงานและคุณภาพของบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 13 - 14 สิงหาคม 2527 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สรุปได้ว่าการขยายงานในด้านปริมาณการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ การเพิ่มจำนวนนิสิต จำนวนสาขาวิชาเอกในระดับมหาบัณฑิตและเปิดสอนระดับดุษฎีบัณฑิต เห็นได้จากบัณฑิตรุ่นแรกสำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต ในปีการศึกษา 2500 มีจำนวน 7 คน ได้เพิ่มจำนวนขึ้นทุกปีจนถึงปีการศึกษา 2526 มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตเป็นจำนวน 244 คน (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ก. 7) และในปีการศึกษา 2528 มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต 427 คน และระดับดุษฎีบัณฑิตเป็นจำนวน 10 คน จนถึงปัจจุบัน ปีการศึกษา 2529 มีนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ทุกวิทยาเขต รวม 1,960 คน เป็นนิสิตระดับมหาบัณฑิต 1,894 คน ระดับดุษฎีบัณฑิต 66 คน (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2529 : 1 - 2) การเพิ่มจำนวนสาขาวิชาเอกในชั้นบัณฑิตศึกษานั้น ในปีการศึกษา 2504 เปิดสอนระดับปริญญา มหาบัณฑิตเพียง 8 สาขาวิชาเอก และได้มีการขยายเพิ่มสาขาวิชาเอกเรื่อย ๆ จนกระทั่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยเปิดสอนระดับปริญญา มหาบัณฑิต 27 สาขาวิชาเอก และระดับดุษฎีบัณฑิต 3 สาขาวิชาเอก นอกจากนั้นในปลายแผนพัฒนายุทธศาสตร์ที่ 5 มหาวิทยาลัยได้รับอนุมัติให้เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอก บรรณารักษ์ศาสตร์และนิเทศศาสตร์และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอก วิทยุ ทัศนศึกษาและนิเทศศาสตร์และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอก วิทยุ ทัศนศึกษาและนิเทศศาสตร์และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอก วิทยุ ทัศนศึกษาและนิเทศศาสตร์ นอกจากนั้นยังมีสาขาวิชาเอกในหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ที่เปิดเพิ่มอีก 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

กรีนกรีนทรวิโรฒ 2528 : 3) อย่างไรก็ตาม หลักสูตรที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร เปิดสอนมากสาขาวิชาที่สุด คือ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ซึ่งมีสาขาวิชาเอกต่าง ๆ ถึง 27 สาขาวิชาเอก

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีโครงสร้าง ดังนี้คือ หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต หมวดวิชาเอกไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และปริญญานิพนธ์ 6 หน่วยกิต (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 41) เมื่อพิจารณาสัดส่วนของ หมวดวิชาต่าง ๆ ของโครงสร้างหลักสูตร จะเห็นว่า หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีสัดส่วน จำนวนหน่วยกิตประมาณร้อยละ 25 ของหน่วยกิตทั้งหมดของหลักสูตร รายวิชาของหมวดวิชา พื้นฐานทางการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นวิชาที่เป็นรากฐานทางการศึกษาในหลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอก มีไปพื้นฐานที่จะรองรับสาขาวิชาเอกใดวิชาเอกหนึ่ง หากเป็น รากฐานที่จะส่งเสริมความเป็นมนุษย์ เป็นมหาบัณฑิตทางการศึกษาให้สมบูรณ์ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2526 : 115) วิชาพื้นฐานทางการศึกษานี้ถูกบรรจุไว้ใน หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตทางการศึกษาในทุกมหาวิทยาลัยของประเทศไทยที่มีการผลิตมหาบัณฑิต ทางการศึกษา อาทิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนการจัดโครงสร้างของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้น พบว่ามีการจัดโครงสร้างของหลักสูตรในลักษณะที่จัดวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษาแยกเป็นหมวดวิชาต่างหากโดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ และนับว่าเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2526 : 52)

ผลการประชุมเชิงวิชาการ เกี่ยวกับการประสานงานการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2527 สรุปได้ว่า บัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการผลิตบัณฑิตชั้นบัณฑิตศึกษา เป็นผู้ประสานงานและรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา จำนวน 10 รายวิชา แบ่งเป็นวิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ 4 รายวิชา และวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เลือก 6 รายวิชา วิชาพื้นฐานทางการศึกษานี้ จัดเป็นหมวดวิชาที่เป็นรากฐานของการศึกษา

จึงนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตทุกคนต้องเรียนตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ข. 1) ด้วยเหตุนี้เอง เมื่อนิสิตบัณฑิตศึกษาศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนจึงประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการสอนและการจัดห้องเรียน เนื่องจากจำนวนนิสิตบัณฑิตศึกษาในปัจจุบันมีเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นวิชาพื้นฐานทางการศึกษาบางวิชา จะต้องแบ่งกลุ่มออกเป็นหลายกลุ่ม และมีอาจารย์หลายท่านรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้มีปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการดำเนินงานเนื่องจากขาดความเข้าใจอันดีต่อกัน ขาดการติดต่อสัมพันธ์กันทั้งระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับบัณฑิตวิทยาลัย และระหว่างบัณฑิตวิทยาลัยกับนิสิตบัณฑิตศึกษา ซึ่งนำไปสู่การขาดการประสานงานระหว่างอาจารย์ด้วยกัน ทำให้ขาดมาตรฐานด้านการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผลที่ดีในวิชาเดียวกัน (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ข. 1)

นอกจากนี้ผลการสัมมนาวิชาการเกี่ยวกับการขยายงานและคุณภาพของบัณฑิตศึกษา เรื่องความคิดเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวกับผลผลิต กิจกรรม ปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการศึกษาระดับมหาบัณฑิต พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่พึงพอใจต่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยอีกด้วย (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ก. 20 - 82)

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยมีความประสงค์จะทำการวิจัย ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร เพื่อให้แนวคิดมาปรับปรุงในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน และบริหารหลักสูตรหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ที่มีสถานภาพต่างกันต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพต่างกันต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร

4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตให้มีกว้างเหมาะสมต่อเป้าหมายของหลักสูตร และสนองความต้องการของสังคม
3. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คืออาจารย์และนิสิตที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ปีการศึกษา 2528 จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 อาจารย์ที่ทำการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร จำนวน 43 คน

1.2 นิสิตที่กำลังศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอกของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร และผ่านการเรียน รายวิชาพื้นฐานทางการศึกษารอบทุกวิชาตามหลักสูตรแล้ว จำนวน 313 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่

2.1 อาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในปีการศึกษา 2528 ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร จำนวน 38 คน

2.2 นิสิตบัณฑิตศึกษาศาสตรบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอกของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ปีการศึกษา 2528 ที่ผ่านการเรียนรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษารอบทุกวิชาตามหลักสูตรแล้ว จำนวน 163 คน

3. ตัวแปรในการศึกษาศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของประชากรที่ทำการศึกษาแต่ละกลุ่ม กับ อาจารย์กับนิสิตบัณฑิตศึกษา

3.1.1 อาจารย์ จำแนกสถานภาพ ดังนี้

3.1.1.1 วุฒิของอาจารย์ จำแนกเป็น

- ปริญญาทางการศึกษา
- ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา

3.1.1.2 ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ จำแนกเป็น

- 10 ปีและต่ำกว่า
- มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.1.1.3 อาจารย์ผู้สอนกลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

จำแนกเป็น

- กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ
- กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก

3.1.2 นิสิต จำแนกสถานภาพ ดังนี้

3.1.2.1 เพศของนิสิต

- ชาย
- หญิง

3.1.2.2 สาขาวิชาเอกที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

3.1.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนิสิตบัณฑิตศึกษา

จำแนกเป็น

- ถ้าระดับเฉลี่ยผลการเรียนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป
- ถ้าระดับเฉลี่ยผลการเรียนต่ำกว่า 3.50

3.1.2.4 วุฒิในระดับปริญญาตรี จำแนกเป็น

- ปริญญาทางการศึกษา
- ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา

3.1.2.5 ประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับ

บัณฑิตศึกษา จำแนกเป็น

- ต่ำกว่า 5 ปี
- 5 - 10 ปี
- มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านต่อไปนี้

3.2.1 ความมุ่งหมายของวิชา

3.2.2 เนื้อหาวิชา

3.2.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.4 การวัดและการประเมินผล

3.2.5 การบริหารหลักสูตร

กําจํากัดความศัพท์เฉพาะ

1. วิชาพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึง วิชาที่เป็นรากฐานของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอก มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาพื้นฐานหลักในด้านต่อไปนี้ คือ จิตวิทยา ปรัชญา สังคมและเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งการวิจัยเพื่อสามารถนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ปฏิบัติงานสอน สามารถเป็นผู้นำทางการศึกษา มีคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งความรับผิดชอบต่อสังคม (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 : 10) ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต คือ

1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษามังกับ 9 หน่วยกิต จาก 4 รายวิชา คือ

1.1.1 กิจษา 501 พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา

1.1.2 กิจษา 502 พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์

ของการศึกษา

1.1.3 กิจษา 503 พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา

1.1.4 วิจัย 521 วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.2 วิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก ให้เรียนไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

จาก 6 รายวิชา คือ

1.2.1 กิจษา 504 พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของการศึกษา

1.2.2 กิจษา 505 การศึกษาเปรียบเทียบ

1.2.3 กิจษา 506 พื้นฐานทางเทคโนโลยีในการศึกษา

1.2.4 กิจษา 507 จริยธรรมวิชาชีพ

1.2.5 สถิติ 511 วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย

1.2.6 สถิติ 513 สถิติอนุमान

2. ทัศนะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาคือวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึงความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

2.1 ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึง จุดหมายปลายทางของการจัดการศึกษาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

2.2 เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึง สาระสำคัญและรายละเอียดของวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ซึ่งจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

2.3 กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึง การจัดดำเนินการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

2.4 การวัดและการประเมินผลของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึง การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ของผู้สอน เพื่อตัดสินหรือลงสรุปว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพียงใด

2.5 การบริหารหลักสูตรของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึง การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน การให้ความสะดวกต่าง ๆ ทางด้านวิชาการที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เช่น เอกสาร ตำรา โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ห้องสมุด ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียน ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

3. อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนรายวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ในปีการศึกษา 2528

4. นิสิตบัณฑิตศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอกของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ปีการศึกษา 2528 และผ่านการเรียนรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรแล้ว

5. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต หมายถึง หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) พ.ศ. 2527 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ซึ่งแยกออกเป็น

6.1 ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่งสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา 10 ปีและต่ำกว่า กลุ่มที่สองสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามากกว่า 10 ปีขึ้นไป

6.2 ประสบการณ์ในการทำงานของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่เคยปฏิบัติงานก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่งผู้ที่ไม่เคยทำงานและมีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กลุ่มที่สองมีประสบการณ์ 5 - 10 ปี กลุ่มที่สามมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนในสามภาคเรียนที่ผ่านมา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับสูง หมายถึง ผู้ที่ได้ค่าระดับเฉลี่ยผลการเรียนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ระดับต่ำ หมายถึง ผู้ที่ได้ค่าระดับเฉลี่ยผลการเรียนต่ำกว่า 3.50

8. วุฒิ หมายถึง วุฒิของอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา และวุฒิในระดับปริญญาตรีของนิสิตบัณฑิตศึกษา

8.1 วุฒิของอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา จำแนกออกเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา และอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่มีวุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา

8.2 วุฒิในระดับปริญญาตรีของนิสิตบัณฑิตศึกษา จำแนกออกเป็น นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา

9. สาขาวิชาเอก หมายถึง วิชาเอกในสาขาวิชาเฉพาะแต่ละแขนง ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดสอนระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต 27 สาขาวิชา คือ วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย วิชาเอกการประถมศึกษา วิชาเอกการมัธยมศึกษา วิชาเอกการอุดมศึกษา วิชาเอกการบริหารการศึกษา วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา วิชาเอกการวัดและการศึกษา วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา วิชาเอกการศึกษาพิเศษ สาขาการสอนผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ วิชาเอกจิตวิทยาแนะแนว วิชาเอกจิตวิทยาสังคม วิชาเอกจิตวิทยาการทดลอง วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ วิชาเอกภาษาไทย วิชาเอกภาษาศาสตร์การศึกษา วิชาเอกศิลปะศึกษา วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาเอกภูมิศาสตร์

วิชาเอกประวัติศาสตร์ วิชาเอกคณิตศาสตร์ วิชาเอกเคมี วิชาเอกชีววิทยา วิชาเอกฟิสิกส์ วิชาเอกพลศึกษา และวิชาเอกสุขศึกษา เฉพาะวิทยาเขตประสานมิตรเปิดสอนหลักสูตรการศึกษา มหบัณฑิตรวม 24 สาขาวิชาเอก (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 3) ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยจัดแบ่งสาขาวิชาเอกต่าง ๆ เป็นกลุ่ม 3 กลุ่มใหญ่ ตามลักษณะวิชาที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

9.1 กลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านศึกษาศาสตร์ รวม 9 สาขาวิชาเอก ได้แก่ วิชาเอกการประถมศึกษา วิชาเอกการมัธยมศึกษา วิชาเอกการอุดมศึกษา วิชาเอกการบริหาร การศึกษา วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา วิชาเอกการศึกษาระดับมัธยมศึกษา วิชาเอกการศึกษา ผู้ใหญ่ วิชาเอกการวัดผลการศึกษา และวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

9.2 กลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และ ภูมิศาสตร์ รวม 7 สาขาวิชาเอก ได้แก่ วิชาเอกคณิตศาสตร์ วิชาเอกชีววิทยา วิชาเอกเคมี วิชาเอกฟิสิกส์ วิชาเอกพลศึกษา วิชาเอกสุขศึกษา และวิชาเอกภูมิศาสตร์

9.3 กลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านมนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ รวม 6 สาขา วิชาเอก ได้แก่ วิชาเอกภาษาไทย วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาเอกภาษารากศัพท์การศึกษา วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ และวิชาเอกประวัติศาสตร์

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาและ ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน แตกต่างกัน
2. อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน แตกต่างกัน
3. อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่สอนกลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิต และกลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาใน แต่ละด้าน แตกต่างกัน

4. นิสิตบัณฑิตศึกษายายและหญิง มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน แตกต่างกัน
5. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงและต่ำ มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน แตกต่างกัน
6. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาเอกต่างกัน มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน แตกต่างกัน
7. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีต่างกัน มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน แตกต่างกัน
8. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน แตกต่างกัน
9. อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและนิสิตบัณฑิตศึกษา มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องทัศนะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับเนื้อหา ดังนี้

ความเป็นมาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ความหมาย ขอบเขต และจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีกำเนิดจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งได้รับการ ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย โดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษเล่ม 91 ตอนที่ 112 วันที่ 29 มิถุนายน พุทธศักราช 2517) "ศรีนครินทรวิโรฒ" เป็นชื่อที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีความหมายว่า "มหาวิทยาลัยที่ เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร" คำว่า "วิโรฒ" มาจากคำว่า "วิรุฒ" ในภาษาสันสกฤต ซึ่งแปลว่า งอกงามหรือเจริญและเทียบได้กับ "วิรุฬห์" ในภาษาบาลี อันปรากฏในตราของ มหาวิทยาลัยว่า "สิกขา วิรุฬห์ สมปตฺตา" ซึ่งแปลว่า "การศึกษาคือการเจริญงอกงาม" (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529 : 1)

วิทยาลัยวิชาศึกษานั้น สถาปนาขึ้นจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง โดยที่มีความ มุ่งหมายที่จะส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะของครูอาจารย์ ตั้งแต่เริ่มผลิตครูระดับต่าง ๆ นับตั้งแต่ครูอนุบาลจนถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยมานั้น ได้ผลดีพอสมควร กระทรวงศึกษาธิการได้ คำนึงถึงความสำคัญของการฝึกหัดครู เป็นอย่างยิ่ง จึงได้พยายามขยายโรงเรียนฝึกหัดครูเป็น

ลำดับจนได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครู โดยเฉพาะขึ้นที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2492 มีชื่อว่าโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร กิจการของโรงเรียนฝึกหัดครูนี้ได้รับการปรับปรุงขยายอาคารสถานที่เป็นลำดับมา ถึงเช่นนั้นก็ยังไม่เพียงพอที่จะรับนักศึกษาได้เต็มตามต้องการ และยังไม่อาจจัดวิทยฐานะทางครูให้ถึงขั้นสูงสุดได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นสมควรปรับปรุงให้ยกวิทยฐานะถึงปริญญาในวิชาการศึกษา เทียบเท่ามาตรฐานของต่างประเทศเพื่อติดต่อสัมพันธ์กับสถาบันศึกษาชั้นสูงของต่างประเทศได้ การปรับปรุงโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงครั้งนี้ ยังผลให้กำเนิดวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้น ณ โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2496 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529 : 1) เพื่อให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้มีอำนาจให้การศึกษาถึงขั้นปริญญาได้โดยสมบูรณ์ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เสนอพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ. 2497 ต่อสภาผู้แทนราษฎร และตราเป็นพระราชบัญญัติเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2497 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 71 ตอนที่ 61 วันที่ 28 กันยายน พุทธศักราช 2497) ตามนัยแห่งพระราชบัญญัตินี้ วิทยาลัยวิชาการศึกษาเมื่อมีอำนาจให้อนุปริญญา (อ.กศ.) ปริญญาตรี (กศ.บ.) ปริญญาโท (กศ.ม.) และปริญญาเอก (กศ.ค.) ในวิชาการศึกษาและวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยได้ และอาจจัดให้มีการศึกษาสอบไล่เพื่อรับประกาศนียบัตรอย่างอื่นตามหลักสูตร และวิธีการที่สภาวิทยาลัยกำหนดได้ด้วย

กิจการของวิทยาลัยวิชาการศึกษาดำเนินไปด้วยดี กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ขยายกิจการให้กว้างขวางออกไปอีก โดยออกประกาศโอนแผนกฝึกหัดครูมัธยม พญาไท ปทุมวัน มาเป็นสาขาหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2498 เรียกชื่อว่า "วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน" และยังได้ขยายกิจกรรมของวิทยาลัยวิชาการศึกษาออกไปสู่ภูมิภาค โดยการจัดตั้ง "วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน" ขึ้นที่ หมู่ 7 ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสนเริ่มเปิดเป็นทางการ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2498 จัดว่าเป็นสถาบันชั้นอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคแห่งแรกในประเทศไทยที่เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาทั้งสองแห่งนี้ได้เริ่มเปิดทำการสอนตั้งแต่นั้นการศึกษา 2498 ในปี พ.ศ. 2510 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้ขยายสาขาไปสู่ภาคเหนือคือ

"วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก" ตั้งอยู่ที่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และเริ่มเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2510 และในปี พ.ศ. 2511 ได้เปิดสาขาของวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นอีก 2 แห่ง คือ "วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม" ที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2511 กับ "วิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา" ที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2511 ต่อมาได้จัดตั้งสาขาของวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นในส่วนกลางอีกแห่งหนึ่ง เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2512 เรียกว่า "วิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร" วิทยาลัยนี้ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับวิทยาลัยครูพระนคร ในที่ดินของวัดพระศรีมหาธาตุ ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร และเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2513 วิทยาลัยพลศึกษาได้เข้ามาสมทบเป็นสาขาหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา โดยกรมพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ และเรียกชื่อว่า "วิทยาลัยวิชาการศึกษา พลศึกษา" วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2517 และได้โอนไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้ง 8 แห่งนี้รวมกันเป็น "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" และเรียกชื่อมหาวิทยาลัยโดยระบุที่ตั้งเช่นที่เคยเรียกมาแต่เดิม ยกเว้นวิทยาลัยวิชาการศึกษาพระนครซึ่งปัจจุบันเรียกว่า "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน" (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529 : 2)

* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เริ่มผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา สาขามัธยมศึกษา สาขาอาชีวศึกษา และสาขาการบริหารการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2496 และในปีการศึกษา 2498 ได้เริ่มเปิดสอนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สำหรับบุคคลภายนอก ซึ่งปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนเรียกเป็น "การศึกษาภาคสมทบ" ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมวิชาชีพ และวิถีสถานะของครู อาจารย์และเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ที่สูงขึ้น ต่อมาในปีการศึกษา 2499 ได้เริ่มผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา ณ วิทยาเขตประสานมิตรในสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ด้วยความร่วมมือของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องของเด็ก ปัจจุบันคือสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529 : 4) จากนั้นก็ได้มีการขยายงานและเพิ่มจำนวนสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นมาเรื่อย ๆ เห็นได้จาก

ในปีการศึกษา 2504 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ได้เปิดสอนหลักสูตรการศึกษา
 มหาคณิศ 8 สาขาวิชา คือ การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การอุดมศึกษาและฝึกหัดครู
 การบริหารการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การวัดผลการศึกษา โสตทัศนศึกษา และ
 บรรณารักษศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 2) และ
 เพื่อเป็นการเตรียมการในการพัฒนาการทางวิชาการในระดับสูงขึ้น ในปีการศึกษา 2506
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร จึงได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะ
 ชั้น 12 สาขาวิชา ได้แก่ ภาษาและวรรณคดีไทย ภาษาและวรรณคดีอังกฤษ ภูมิศาสตร์
 ประวัติศาสตร์ ชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมี คณิตศาสตร์ การแนะแนว การวัดผลการศึกษา
 โสตทัศนศึกษา และบรรณารักษศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมบุคลากรที่มีความลึกซึ้ง
 ในแต่ละสาขาวิชาให้เต็มที่ ต่อมาได้เปิดเพิ่มอีก 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
 (การสอนผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน) ในปีการศึกษา 2517 และได้ขยายการศึกษา
 สาขาวิชานี้เป็นระดับการศึกษามหาคณิศ ในปี พ.ศ. 2522 (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 2)

การเตรียมงานเพื่อ เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาชั้นคุณวุฒิปบัณฑิตขึ้น ให้เริ่มเตรียมการ
 มาตั้งแต่เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาและเศรษฐกิจแห่งชาติ
 ฉบับที่ 3 ให้วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร เปิดสอนชั้นคุณวุฒิปบัณฑิตได้ วิทยาลัยวิชา
 การศึกษาในสมัยนั้นจึงได้เริ่มเตรียมงาน เตรียมบุคลากร และหลักสูตร และได้เปิดสอน
 หลักสูตรการศึกษาชั้นคุณวุฒิปบัณฑิตขึ้นในปีการศึกษา 2517 2 สาขาวิชา คือ สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
 และสาขาการวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 2528 : 2) จนกระทั่งในปีการศึกษา 2529 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เปิดสอนหลักสูตร
 ชั้นคุณวุฒิปบัณฑิตเพิ่มขึ้นอีก 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในระยะที่มีฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาและสังกัด
 อยู่ในกระทรวงศึกษาธิการนั้น ได้รับความช่วยเหลือจากคณะผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยอินเดียนา
 ประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรและเตรียมงาน ตลอดจนการดำเนินงานผลิต
 บัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงนี้โดย "คณะกรรมการควบคุมการศึกษาระดับปริญญาชั้นสูง"
 ซึ่งมีอธิการ วิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นประธาน กรรมการชุดนี้เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ

ต่อมาจนกระทั่งวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2517 และมีพระราชบัญญัติกำหนดให้ บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนราชการของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ คณะกรรมการชุดเดิมจึงได้ปฏิบัติงานอยู่จนกระทั่งได้มีการแต่งตั้งกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยขึ้นตามพระราชบัญญัติ เมื่อเดือน มีนาคม พ.ศ. 2519 (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 2)

ปัจจุบันบัณฑิตวิทยาลัยบริหารงานโดยมีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย และ คณะกรรมการประสานงานระดับบัณฑิตศึกษา ทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐาน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนชั้นบัณฑิตศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยมีคณบดี และรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย บริหารงานอยู่ที่วิทยาเขตที่มีการเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ วิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตบางแสน วิทยาเขตพิษณุโลก วิทยาเขตมหาสารคาม และวิทยาเขตสงขลา จำนวนสาขาวิชาที่เปิดสอนในปัจจุบันมีดังนี้ คือ ระดับปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต 3 สาขาวิชา และระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต 27 สาขาวิชา ระดับปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต 1 สาขาวิชา และระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต 1 สาขาวิชา จำแนกตามวิทยาเขตดังต่อไปนี้

วิทยาเขตประสานมิตร เปิดสอนหลักสูตรการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต 3 สาขาวิชา คือ สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร และสาขาการบริหารการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต 24 วิชาเอก ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การอุดมศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว การวัดผลการศึกษา การบริหารการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาพิเศษ จิตวิทยาพัฒนาการ บรรณารักษศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศการศึกษา ศิลปศึกษา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ดนตรีศาสตร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ พลศึกษา สุขศึกษา และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต 1 วิชาเอก คือ วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 66 - 67)

วิทยาเขตบางแสน เปิดสอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต 4 วิชาเอก คือ วิชาเอก ชีววิทยา การบริหารการศึกษา การประถมศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2526 : 12)

วิทยาเขตพิษณุโลก เปิดสอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต 4 วิชาเอก คือ วิชาเอก การบริหารการศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2526 : 42)

วิทยาเขตมหาสารคาม เปิดสอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต 4 วิชาเอก คือ วิชาเอกการมัธยมศึกษา การบริหารการศึกษา บรรณารักษศาสตร์ และชีววิทยา หลักสูตร ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2527 : 51)

วิทยาเขตสงขลา เปิดสอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต 3 วิชาเอก คือ วิชาเอก การอุดมศึกษา การบริหารการศึกษา และภาษาไทย หลักสูตรศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอก ไทยคดีศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2528 : 13)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีนโยบายที่จะขยายการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้พัฒนา ก้าวหน้าโดยการเพิ่มจำนวนการรับบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มหลักสูตรสาขาวิชาอื่น ๆ ทั้ง ในระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต เพื่อให้สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพสนองความต้องการ ของประเทศในด้านกำลังคนให้สอดคล้องกับแผนงานพัฒนาการศึกษาและ เศรษฐกิจแห่งชาติ ดังนั้น งานของบัณฑิตวิทยาลัยปัจจุบันจึงเน้นหนักไปในด้านการขยายหลักสูตรใหม่ที่สนองความ ต้องการของสังคม และพยายามปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ ของบัณฑิตให้ดียิ่งขึ้น (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 3 - 4)

หลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ ประกาศใช้ในปี พุทธศักราช 2515 เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ ในอันที่จะเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตน เข้าใจสภาพแวดล้อมและสังคม และสามารถนำเอาความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนมาพัฒนาบุคคล ให้ใฝ่หาสัจธรรม และมีความรับผิดชอบในการนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคมได้เป็น อย่างดี ทั้งนี้โดยให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และภาวะจำกัดของประเทศ ด้วยเหตุนี้เอง หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิตให้เป็นบุคคลที่มี

1. ความรอบรู้ในวิชาการ
2. สมรรถภาพในการประกอบอาชีพ
3. วัฒนธรรม จริยธรรม และความสำนึกทางสังคม
4. ความสามารถในการแสวงหาความรู้

(หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต 2519 : หน้าที่พิเศษ)

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา ให้เป็นผู้นำทางการศึกษา ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ รวมหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ตามระบบทวิภาค แบ่งเป็นหมวดวิชาต่าง ๆ ดังนี้ คือ หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ได้แก่ หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ 9 หน่วยกิต และหมวดวิชาพื้นฐานเลือก 3 หน่วยกิต รวม 12 หน่วยกิต หมวดวิชาเอกไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และปฏิญานพนธ์อีก 6 หน่วยกิต (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 41 - 45)

หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ดังนี้

1. วิชาพื้นฐานทางการศึกษา 9 หน่วยกิต ได้แก่ รายวิชาต่อไปนี้
 - ศึกษา 501 พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา
 - ศึกษา 502 พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา
 - ศึกษา 503 พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา
 - วิจัย 521 วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. วิชาพื้นฐานเลือก ให้เรียนไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้
 - ศึกษา 504 พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของการศึกษา
 - ศึกษา 505 การศึกษาเปรียบเทียบ
 - ศึกษา 506 พื้นฐานทางเทคโนโลยีในการศึกษา
 - ศึกษา 507 จริยธรรมวิชาชีพ
 - สถิติ 511 วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย
 - สถิติ 513 สถิติอนุमान

ความหมาย ขอบเขต และจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ทุกมหาวิทยาลัยจัดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งในโครงสร้างของหลักสูตร โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาแยกเป็นหมวดต่างหากโดยเฉพาะ มีทั้งวิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับและวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือกนิสิตบัณฑิตศึกษาศิลปะหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตทุกคนต้องเรียนและสอบผ่านชื่อเขียนพิสดารหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา นอกเหนือจากหมวดวิชาเอก วิชาเลือกเสรี และปริญญาโท จึงจะจบการศึกษาเป็นมหาบัณฑิตทางการศึกษาได้ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 41 - 42)

กูด (Good. 1973 : 249) ได้ให้ความหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสรุปได้ว่า วิชาพื้นฐานทางการศึกษาเป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับแรงผลักดันทางสังคม สถาบันต่าง ๆ และมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีอยู่ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนซึ่งให้การสนับสนุน เอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการศึกษา ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลสังคม การเมือง วัฒนธรรม ที่มีต่อการศึกษา โดยให้ความสนใจต่อรากฐานและประวัติความเป็นมา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะวิเคราะห์การศึกษาปัจจุบัน ปัญหาการศึกษา รวมทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำนายแนวโน้มในอนาคต และเร่งเร้าให้มีการตอบสนองต่อสถานการณ์และปัญหาเหล่านั้น วิชาพื้นฐานการศึกษานี้เกี่ยวข้องกับศาสตร์ต่าง ๆ อาทิ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยา รัฐศาสตร์ มานุษยวิทยา และปรัชญา

สมบูรณ์ พรรณภาพ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 20)

กล่าวถึง ความหมายของคำว่า วิชาพื้นฐานทางการศึกษา ดังนี้ วิชาพื้นฐานการศึกษา

(Foundations of Education) หมายถึงรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่ว่าด้วยความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานของวิชาการศึกษาเป็นความรู้ส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งในหมวดการศึกษาวิชาชีพทางการศึกษา และเป็นรายวิชาหรือกลุ่มวิชา ที่จำเป็นจะต้องบรรจุไว้ในหลักสูตรให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์การวิชาชีพทางการศึกษาได้กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพทางการศึกษามีความรู้ทางด้านทฤษฎีต่าง ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของตนได้เป็นอย่างดี วิชาพื้นฐานทางการศึกษา เป็นความรู้ส่วนที่จำเป็นส่วนหนึ่งในหมวดวิชาชีพของหลักสูตรวิชาการศึกษา เป็นรายวิชาที่นำเอาหลักการในปรัชญาและวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการให้การศึกษา เช่น วิชาพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา (

(Philosophical Foundations of Education) วิชาพื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา
(Psychological Foundations of Education) วิชาพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของการศึกษา
(Historical Foundations of Education)

พีรชาติ สัจวาทีต ได้สรุปความหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาว่า หมายถึง กลุ่มวิชาที่ประยุกต์เนื้อหา (ทฤษฎีและข้อเท็จจริง) และวิธีการของศาสตร์บริสุทธิ์ทั้งในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เข้ากับการศึกษา มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ คือ เป็นการผสมผสานการศึกษาทั้งศาสตร์บริสุทธิ์ศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่ง หรือหลายศาสตร์ และเป็นกลุ่มวิชาที่ให้ทฤษฎี ข้อเท็จจริง และวิธีการศึกษากันคร้่า คือ ให้ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติมิให้การปฏิบัติและทักษะ (เป็นภาคทฤษฎีมิใช่ภาคปฏิบัติ) แต่มิได้หมายความว่าไม่อาจนำไปประยุกต์ปฏิบัติได้ (พีรชาติ สัจวาทีต 2525 : 37)

จึงสรุปได้ว่าวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึง ความรู้ส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งเกี่ยวกับพื้นฐานของวิชาการศึกษา เป็นรายวิชาหรือกลุ่มวิชาที่นำเอาหลักการทางปรัชญา มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ ทั้งเนื้อหาและวิธีการ ตลอดจนการศึกษา วิเคราะห์อิทธิพลของสังคม การเมือง เศรษฐศาสตร์ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาและเพื่อทำให้ผู้ศึกษาและผู้มุ่งประกอบอาชีพทางการศึกษา มีความรู้ทางด้านทฤษฎีต่าง ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติในการประกอบอาชีพของตนอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของวิชาพื้นฐานทางการศึกษานั้น ชนิตา รัชพลเมือง (ชนิตา รัชพลเมือง 2525 : 10 - 11) ให้ความเห็นว่ามีศัพท์ทางการศึกษาสามคำที่มีความใกล้เคียงกันมากคือ "พื้นฐานการศึกษา" "กลุ่มวิชาพื้นฐาน" และ "การศึกษาทั่วไป" ทำให้ความเข้าใจความหมายของคำและการใช้คำทั้งสามนี้สับสนกัน "กลุ่มวิชาพื้นฐาน" และ "การศึกษาทั่วไป" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า General Education หมายถึง การศึกษาที่จำเป็นสำหรับทุกคนเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นความรู้ "ตามแนวกว้าง" ของหลักสูตรปริญญาตรี โดยปกติแล้วเป็นกลุ่มวิชาที่กำหนดให้นักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยได้เรียน เพื่อสร้างประสบการณ์อย่างเดียวกันให้กับทุกคน เพื่อเป็นผลเมืองดีเป็นผู้มีความรู้มีคุณธรรม และเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ส่วนพื้นฐานการศึกษา" นั้นตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Foundations of Education ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรวิชาการศึกษา กล่าวคือ ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูหรือวิชาชีพทางการศึกษาจะต้องเรียนหมวดวิชาใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

1. วิชาการศึกษาทั่วไป (General Education)
2. วิชาเฉพาะ หรือวิชาเอก (Specialized Education)
3. วิชาชีพครู (Professional Education)

กลุ่มวิชาการศึกษาทั่วไป หรือกลุ่มวิชาพื้นฐาน (General Education) มีจุดประสงค์ที่จะให้ผู้ศึกษาเป็นผู้ที่ "รอบรู้" หมายถึง การจัดการศึกษาโดยมีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาทัศนคติ ความสามารถ และความประพฤติตามที่สังคมต้องการ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นวิชาพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพโดยเฉพาะ ในบางครั้งเราใช้แทนคำว่า "ศิลปศาสตร์" หรือ Liberal Education วิชาการศึกษาทั่วไปนี้ประกอบไปด้วยความรู้ทางภาษา กณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วัฒนธรรม ฯลฯ อันเป็นความรู้พื้นฐานทั่วไปที่ทุกคนควรรู้ (ชนิตา รักษ์พลเมือง 2525 : 9)

กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา (Foundations of Education) เป็นวิชาชีพครู (Pedagogy) หรือวิชาชีพ (Professional Education) เป็นวิชาที่จะช่วยพัฒนานักศึกษาคือให้เป็นผู้ที่ วิชาพื้นฐานการศึกษานี้เป็นกลุ่มรายวิชาที่ว่าด้วยความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานของวิชาการศึกษา มุ่งให้ผู้ประกอบอาชีพทางการศึกษา มีความรู้ทางด้านทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ต่าง ๆ อาทิ ปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ มานุษยวิทยา หรือ รัฐศาสตร์ ฯลฯ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะวิเคราะห์การศึกษาปัจจุบัน ปัญหาการศึกษารวมทั้งแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นวิชาพื้นฐานการศึกษานี้จึงมีลักษณะเป็น "สหวิทยาการ" ซึ่ง ชนิตา รักษ์พลเมือง (ชนิตา รักษ์พลเมือง 2525 : 10) แบ่งสาขาใหญ่ของวิชาพื้นฐานการศึกษาดังนี้

1. วิชาพื้นฐานการศึกษาทางประวัติศาสตร์ (Historical Foundations)

หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับรากฐานและประวัติความเป็นมาของการศึกษา ผลสำเร็จและข้อผิดพลาดของการจัดการศึกษาในอดีต เพื่อประโยชน์สำหรับการศึกษาปัจจุบันและอนาคต

2. วิชาพื้นฐานการศึกษาทางปรัชญา (Philosophical Foundations) หมายถึง

วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาซึ่งเป็นแม่แบบในการกำหนดแนวทางและเป้าหมายของการศึกษา อันจะมีส่วนช่วยให้นักการศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการจัดและดำเนินการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม

3. วิชาพื้นฐานการศึกษาทางจิตวิทยา (Psychological Foundations)

หมายถึงวิชาที่ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียน วิธีสอน วิธีเรียน กระบวนการเรียนรู้ สาเหตุ และสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนไปตามจุดหมายที่ประสงค์ ทำให้สามารถจัดสภาพการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

4. วิชาพื้นฐานการศึกษาทางสังคม (Social Foundations) หมายถึง

สาขาวิชาที่ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับแรงผลักดัน (Forces) ต่าง ๆ ทางสังคม โครงสร้างสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับส่วนต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของการศึกษาในสังคม พื้นฐานการศึกษาสาขานี้ นำเอาวิชาต่าง ๆ ทางสังคมศาสตร์มาใช้หลายวิชา เช่น รัฐศาสตร์การศึกษา เศรษฐศาสตร์การศึกษา สังคมวิทยาการศึกษา และมนุษยวิทยาการศึกษา

5. วิชาการศึกษาเปรียบเทียบ (Comparative Education) หมายถึง

วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบของการศึกษา ระบบและโครงสร้างการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ความสำเร็จ ความสำเร็จ ความสำเร็จ ข้อดีและข้อบกพร่อง ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ที่มีผลต่อการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ นอกจากนี้วิชาการศึกษาเปรียบเทียบยังมุ่งที่จะวิเคราะห์และเปรียบเทียบแรงผลักดันต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างกันและความเหมือนกันระหว่างระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

สมบุญ วรรณภาพ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 21 - 22) ได้กล่าวว่า วิชาพื้นฐานการศึกษามีขอบเขตกว้างขวาง อาจแบ่งออกได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ ก่อ

1. กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษาที่ประยุกต์มาจากศาสตร์แขนงใดแขนงหนึ่งเพียงแขนงเดียว จำแนกออกได้เป็น 3 กลุ่มย่อย ได้แก่

1.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษาที่ว่าด้วยพื้นฐานของการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ หมายถึง รายวิชาพื้นฐานการศึกษาที่ประยุกต์มาจากแขนงใดแขนงหนึ่งของสาขาวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์เพียงแขนงเดียว เช่น วิชาปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา จริยศาสตร์ศึกษา

ร.2 กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษาที่ว่าด้วยพื้นฐานของการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ คือ รายวิชาพื้นฐานการศึกษาที่ประยุกต์มาจากแขนงใดแขนงหนึ่งของสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ เพียงแขนงเดียว เช่น วิชาประวัติศาสตร์การศึกษา สังคมวิทยาการศึกษา เศรษฐศาสตร์การศึกษา

1.3 กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษาที่ว่าด้วยพื้นฐานของการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ ภายภาพ คือ รายวิชาพื้นฐานการศึกษาที่ประยุกต์มาจากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ภายภาพแขนงใดแขนงหนึ่งเพียงแขนงเดียว เช่น วิชาเทคโนโลยีการศึกษา วิทยาศาสตร์การศึกษา นิเวศน์-วิทยาการศึกษา เป็นต้น

2. กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษาที่ประยุกต์มาจากศาสตร์แขนงวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 แขนงวิชาขึ้นไป รายวิชาดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มากกว่า รายวิชาที่ว่าด้วยพื้นฐานของการศึกษาในกลุ่มแรก เช่น วิชาการศึกษาระหว่างประเทศ และการศึกษาเปรียบเทียบ พัฒนศึกษาศาสตร์ จริยธรรมสำหรับอาชีพครู

แม้ว่าวิชาพื้นฐานการศึกษามีขอบเขตกว้างขวางมากและประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ มากมายดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่รายวิชาที่ว่าด้วยความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานของการศึกษาที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัด และมีเพียงไม่กี่วิชา ได้แก่ วิชาปรัชญา การศึกษา ประวัติศาสตร์การศึกษา จิตวิทยาการศึกษา สังคมวิทยาการศึกษา และเทคโนโลยีการศึกษา เท่านั้น

พีรชาติ สัจวาทิต (พีรชาติ สัจวาทิต 2525 : 37) ได้สรุปขอบเขตของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเป็นสี่ประเด็นดังนี้ คือ

1. พื้นฐานการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ เช่น ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา
2. พื้นฐานการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ เช่น สังคมวิทยาการศึกษา มานุษยวิทยาการศึกษา ประวัติศาสตร์การศึกษา เศรษฐศาสตร์การศึกษา รัฐศาสตร์การศึกษา
3. พื้นฐานการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์
4. นอกจากนี้มีบางวิชาที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างการศึกษา กับศาสตร์หลายศาสตร์ เช่น การศึกษาระหว่างประเทศ และการศึกษาเปรียบเทียบ พัฒนศึกษา จริยศึกษา คุณธรรมสำหรับครู และวิชาชีพครู

สรุปได้ว่า หลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาประกอบด้วยสาขาวิชาสี่ด้าน คือ พื้นฐานการศึกษาทางปรัชญา พื้นฐานการศึกษาทางประวัติศาสตร์ พื้นฐานการศึกษาทางสังคม และการศึกษาเปรียบเทียบ ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ ได้แก่ วิชาปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา สังคมวิทยาการศึกษา ประวัติศาสตร์การศึกษา เศรษฐศาสตร์การศึกษา จริยศึกษา การศึกษาระหว่างประเทศ การศึกษาเปรียบเทียบ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ส่วนจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของวิชาพื้นฐานทางการศึกษานั้น ชนิดา รักษ์พลเมือง (ชนิดา รักษ์พลเมือง 2525 : 24) ได้กล่าวอ้างถึงถ้อยคำของ แฮรี่ เอส โบรดี (Harry S. Broudy. 1973) ว่า ดูเป็นที่ยอมรับกันว่า เป้าหมาย หน้าที่ หรือวิถีทาง ของวิชาพื้นฐานคือ การเตรียมนักการศึกษาเพื่อทำงานด้านการบริการทางการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้บทบาททางวิชาชีพของตน และยังคงตั้งข้อสังเกตว่า นักศึกษาไม่มีใครจะไปได้เรียนวิชา พื้นฐานการศึกษา เป็นวิชาแรก ๆ อีกประการหนึ่ง คำอุปมาที่ว่า พื้นฐาน คือ สิ่งที่เป็นฐานให้สิ่งอื่น มาต่อยอดนั้น ใช้ไม่ได้กับการนิยามวิชาประวัติศาสตร์และวิชาปรัชญาการศึกษา และยิ่งใช้ไม่ได้ยิ่งขึ้น กับวิชาจิตวิทยาและวิชาสังคมวิทยาการศึกษา เพราะความสำคัญของวิชาเหล่านี้อยู่ที่ความคิด แนวคิดทางวิชาการ และทฤษฎีอื่น เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการทำความเข้าใจและปรับปรุง วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ทางการศึกษา นั่นคือทำหน้าที่ในการเตรียมตัววิชาชีพอย่างแท้จริง (Genuinely Professional Preparation) นอกจากนี้ วิชาพื้นฐานการศึกษานี้ยัง แทรกอยู่ทั้งในเป้าหมายของวิชาชีพและวิชาการต่าง ๆ ในขบวนการของการศึกษา ทั้งนี้เพราะ จุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานการศึกษา กำหนดว่าเป็นการส่งเสริมความสามารถของผู้เรียน ที่จะวิเคราะห์และอธิบายข้อเสนอโครงการ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ทางการศึกษา รวมทั้ง การพัฒนาการและการรับผิดชอบการกำหนดนโยบายทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะวิชาพื้นฐาน การศึกษามีขอบข่ายและให้ความสำคัญต่อการศึกษาในระดับกว้าง

ในด้านจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา พีรชาติ สัจวาหิต (พีรชาติ สัจวาหิต 2525 : 38) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาว่า

1. เพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลของความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติทางการศึกษา

2. เพื่อให้ความกระจ่าง ความรู้ ความคิดและแนวปฏิบัติแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเหล่านั้นคิดและปฏิบัติได้ดีขึ้น

นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาหลายท่าน ประกอบกับศึกษาจาก เอกสารคำอธิบายรายวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เราอาจจะ ประมวลความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาได้ดังนี้คือ

1. ให้ความรู้ทางด้านทฤษฎีซึ่งเมื่อนำมาประยุกต์จะได้เกิดพื้นที่นำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติในการวิเคราะห์ วิพากษ์ปัญหาพื้นฐานทางการศึกษาได้
2. ให้สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ในการศึกษา ปัญหาการศึกษา (Frame of Reference) ทำให้เข้าใจปัญหาการศึกษาโดยส่วนรวมได้
3. มุ่งให้ผู้เรียนมีความคิดกว้างขวาง สามารถเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมและการศึกษา ระบบความเป็นไปต่าง ๆ ของบุคคลและสังคม มิใช่รู้แต่เพียงเนื้อหาวิชาเอกเท่านั้น
4. ส่งเสริมในด้านวิชาชีพให้สมบูรณ์ขึ้น สามารถทำงานในหน้าที่ได้ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. มีความสามารถในการค้นคว้าและวิจัย เพื่อตอบปัญหาที่ผู้เรียนเผชิญอยู่หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
6. สามารถนำความรู้ที่ได้จาก วิชาพื้นฐานทางการศึกษามาใช้ในชีวิตรประจำวัน
7. มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักนำทฤษฎี หลักเกณฑ์ของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานทางการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน
8. มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำทางการศึกษา จัดการศึกษา ปฏิบัติงานสอน มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อสังคม

สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามแนวคิดของอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทั้งหลายนั้น มุ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ทางด้านความรู้ความถนัด เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความถนัดอย่างกว้างขวาง เกี่ยวกับหลัก เกณฑ์ ทฤษฎีของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา อย่างเพียงพอต่อการนำมาประยุกต์ เพื่อใช้เป็นหลักปฏิบัติในการศึกษาปัญหาพื้นฐานทางการศึกษาโดยส่วนรวม เข้าใจระบบและ

องค์ประกอบต่าง ๆ ของบุคคล สังคมและการศึกษา สามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษา ปฏิบัติงานสอน เป็นผู้นำทางการศึกษา รวมถึงการนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวัน

2. ทางด้านทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการค้นคว้า วิจัยเพื่อแสวงหาความรู้ และมีสมรรถภาพในการประกอบอาชีพทางด้านการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ทางด้านเจตคติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสำนึกทางสังคมและวัฒนธรรม มีคุณธรรม และจริยธรรม รวมทั้งความรับผิดชอบต่อสังคมและค่านิยมที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

วิชาพื้นฐานทางการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒัน จรูญ โภภสุมณย์ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ข. 9) ได้กล่าวว่า เมื่อเริ่มเปิดสอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มีวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 4 รายวิชา คือ พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา และ พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของการศึกษา แต่เปิดสอนจริงเพียง 3 รายวิชาแรก ส่วนวิชา พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของการศึกษาเริ่มเปิดสอนเมื่อปีการศึกษา 2526 หลังจากนั้นก็ได้ เพิ่มรายวิชา พื้นฐานทางเทคโนโลยีในการศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบ และจริยธรรมวิชาชีพ ขึ้นอีก และตามโครงสร้างของหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528 : 41) หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วิชาพื้นฐานบังคับ 3 รายวิชา คือ พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา และวิชาพื้นฐานเลือก อีก 4 รายวิชา คือ พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของการศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบ พื้นฐานทางเทคโนโลยีในการศึกษา และจริยธรรมวิชาชีพ ส่วนรายวิชาวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานบังคับ และรายวิชา วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย และสถิติอนุมาน ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานเลือกนั้น ถึงแม้จะถูกจัดอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แต่ก็ไม่ใช่วิชา พื้นฐานทางการศึกษา และหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตนั้น มีจุดมุ่งหมายให้นิสิตบัณฑิตศึกษาทำ

การวิจัยเพื่อค้นคว้าหาความรู้ใหม่เป็น เพราะผู้เรียนสำเร็จหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตนั้นมิใช่ มุ่งไปให้ออกไปสอนเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องไปเป็นผู้นำทางการศึกษาอีกด้วย ปัจจุบันวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษาที่เป็นหลักเป็นแกน คือ พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา พื้นฐานทางสังคมวิทยา และ เศรษฐศาสตร์ของการศึกษา และพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา จึงเป็นรายวิชาพื้นฐาน บังคับ ส่วนรายวิชาอื่น ๆ เป็นวิชาพื้นฐานเลือก จึงสรุปได้ว่า วิชาพื้นฐานทางการศึกษานั้น หมายถึงศาสตร์ที่เป็นหลัก เป็นแกน เป็นวิชาที่เป็นรากฐานของการศึกษาในหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอก และไม่เป็นวิชาพื้นฐานของวิชาเอกใด (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ข. 10)

ในด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษานั้น บัณฑิตวิทยาลัยได้ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มรายวิชาพื้นฐานบังคับ และกลุ่มรายวิชาพื้นฐานเลือก

1. การจัดการเรียนการสอนกลุ่มรายวิชาพื้นฐานบังคับ ซึ่งได้แก่ พื้นฐานทางปรัชญา ของการศึกษา พื้นฐานทางสังคมวิทยาและ เศรษฐศาสตร์ของการศึกษา พื้นฐานทางจิตวิทยาของ การศึกษา และวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปรากฏว่า พบปัญหาการจัด และดำเนินงาน ดังนี้ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ข. 12 - 20)

1.1 รายวิชา พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา พื้นฐานทางสังคมวิทยาและ เศรษฐศาสตร์ของการศึกษา และพื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษานั้น มีอาจารย์ผู้สอนไม่พอทำให้ ต้องจัดการเรียนการสอนเป็น 2 ภาคเรียน ในแต่ละรายวิชาที่มีผู้เรียนมากเกินไปจนต้องแบ่งเป็น กลุ่ม จำนวนกลุ่มแต่ละรายวิชาขึ้นอยู่กับจำนวนผู้สอน บัณฑิตวิทยาลัยจึงใช้วิธีการกำหนดผู้เรียนลงใน แต่ละกลุ่มโดยไม่เปิดโอกาสให้นิสิตบัณฑิตศึกษาได้เลือกกลุ่มตามความสนใจและตามชอบใจ ในแต่ละ กลุ่มมีจำนวนผู้เรียนมากเกินไปทำให้ไม่มีปฏิริยาร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน จำนวนชั่วโมงเรียน น้อยลงเมื่อเปลี่ยนระบบการศึกษาจากไตรภาคเป็นทวิภาค ระบบไตรภาคนั้นผู้เรียนและผู้สอนพบกัน ในชั้นเรียนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่เมื่อเป็นระบบทวิภาคผู้เรียนและผู้สอนพบกันเพียงสัปดาห์ละครั้ง ถ้ามีวันหยุดตรงกับชั้นเรียน ก็จะทำให้จำนวนครั้งในการเรียนน้อยลงไปอีก การเรียนขาดการต่อเนื่อง และมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา รายวิชาพื้นฐานทางสังคมวิทยา และ เศรษฐศาสตร์ของการศึกษานั้น เป็นการนำเอาสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์มารวมได้ด้วยกัน

ซึ่งแต่ละวิชามีลักษณะวิชาที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นปัญหาต่อการสอน สมควรแยกเป็น 2 รายวิชา หรือควรให้มีการปรับปรุงรายละเอียดวิชา เพื่อให้สามารถสอนได้ตรงตามเป้าหมายและสะดวกขึ้น ผลการประชุมของผู้เข้าสัมมนา กลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา พื้นฐานทางสังคมวิทยา และเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา และพื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษาที่เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดกลุ่มผู้เรียน การเรียนการสอนและการวัดผล สรุปได้ดังนี้คือ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ตรีนครินทร์วิโรฒ 2527 ข. 19 - 20)

1.1.1 ควรชื่อตำรา เอกสารการสอนเพิ่ม

1.1.2 ควรเข้มงวดตอนจบให้ได้มาตรฐาน ตอนเข้าไม่ต้องเข้มงวด

1.1.3 ควรทำโครงการสอนร่วมกัน โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับ

จุดมุ่งหมาย หัวข้อเนื้อหา หนังสือหรือเอกสารประกอบการสอน และให้ยืดหยุ่นได้ในกระบวนการสอนและเวลาในการสอน

1.1.4 การลงทะเบียนเรียนให้นักศึกษาเลือกเอง แต่ให้พิจารณาจำนวนห้อง จำนวนอาจารย์ที่สอน แต่ละห้องควรมีนิสิตระหว่าง 25 - 30 คน

1.1.5 การสร้างอาจารย์ใหม่ และเสริมบำรุงอาจารย์เก่าที่สอนวิชาต่าง ๆ

1.1.6 การจัดห้องฉายสไลด์ หรือการจัดหาอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ

1.1.7 วิธีการสอบไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกอย่าง อาจจะมียืดหยุ่น

ได้บ้างตามลักษณะวิชา เช่น วิชาทักษะ อาจจะสอบเหมือนกัน แต่วิชาที่เป็นความคิด เช่น ปรัชญา อาจจะมียืดหยุ่นแตกต่างกันได้

1.1.8 การเรียนวิชาต่าง ๆ ควรให้มีการปฏิบัติด้วย เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและเข้าใจสิ่งที่ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 รายวิชา วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปัญหาเกี่ยวกับ อาจารย์ผู้สอน มีจำนวนเพียงพอเพราะได้ผู้สอนจากหลายหน่วยงานของมหาวิทยาลัย สามารถจัดการเรียนการสอนได้หมดในภาคเรียนนั้น ในภาคเรียนปลายจะเหลือ เฉพาะนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานทางการศึกษาเท่านั้น บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษานิสิตบัณฑิตศึกษาเรียนในกลุ่มต่าง ๆ ตามสาขาวิชาเอกของตน โดยนิสิตไม่สามารถเลือกกลุ่มได้ตามชอบใจ สำหรับการจัดกลุ่มผู้เรียนในวิชานี้ ถ้าสอบความรู้พื้นฐานทางสถิติแล้วแบ่งกลุ่ม นิสิตจะจงใจทำข้อสอบให้ได้คะแนนต่ำ

เพื่อจะให้อยู่กลุ่มอ่อน ทั้งนี้เมื่อเรียนรายวิชานี้แล้วโอกาสที่จะได้เกรดสูงมีมากกว่าอยู่กับกลุ่มเก่ง ซึ่งก็นับว่าเป็นปัญหาในด้านการจัดกลุ่มผู้เรียน แม้กระทั้งการจัดแบ่งกลุ่มตามวิชาเอก ถ้ากลุ่มใดที่มีหลายวิชาเอกก็เป็นปัญหา ทั้งนี้เพราะระดับพื้นฐานความรู้ แตกต่างกันไป ทางด้านจุดประสงค์ของรายวิชากำหนดไว้ว่าให้รู้ว่าจะงานวิจัยทำอะไรแต่ไม่ถึงขนาดให้มีทักษะในการทำวิจัย สามารถอ่านงานวิจัยได้ สามารถใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเป็นแนวทางในการทำวิจัยด้วยตนเอง ให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้โดยวิธีการที่เชื่อถือได้ และให้มีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย ปัญหาในประเด็นนี้ก็คือ ความเข้าใจไม่ตรงกันเกี่ยวกับจุดประสงค์ของวิชา ระหว่างผู้สอนกับผู้สอน และผู้สอนกับนิสิต เนื้อหาวิชามีมากแต่เวลาสอนต่อสัปดาห์มีน้อยสอนไม่ทัน ควรเพิ่มเวลาสอนเป็นสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง จำนวนนิสิตในแต่ละกลุ่มมีมากเกินไป มีปัญหาเกี่ยวกับการตรวจงาน ควรจัดให้มีกลุ่มละ 25 - 30 คน และควรจะไปเปิดสอนทั้งสองภาคเรียน และในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร เมื่อมีปัญหาหรือ Issue ใหม่ ๆ ควรเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยาย เพื่อให้มีนิสิตมีทักษะกว้างขวางในการวิจัย ผลการประชุมของผู้เข้าสัมมนาในกลุ่มรายวิชาวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกลุ่มผู้เรียน การเรียนการสอน และการวัดผล สรุปได้ดังนี้ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกร็งกรินทร์วิโรฒ 2527 : ข. 18)

รายวิชานี้เป็นการปูพื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยให้ผู้เรียนเท่านั้น การที่นิสิตจะสามารถทำวิจัยเป็น หรือทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพนั้น ต้องอาศัยทักษะ และประสบการณ์อีกหลายประการ มิใช่กระทำได้โดยการเรียนวิชานี้เพียงรายวิชาเดียว ดังนั้น นิสิตหรือแม้แต่อาจารย์ที่ปรึกษาที่มุ่งหวังให้การเรียนเพียงวิชาวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ จะช่วยให้นิสิตสามารถทำปริญญานิพนธ์ได้นั้น เป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง แต่เพื่อความมุ่งหวังดังกล่าวอย่างน้อยนิสิตจะต้องเรียนวิชาวิจัยเพิ่มเติมจากสาขาวิชาเอกของตน ซึ่งเป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นประสบการณ์และทักษะในการทำวิจัยเป็นสำคัญ เช่น รายวิชาที่เกี่ยวกับการสัมมนา หรือ การวิจัยในวิชาเอก เป็นต้น

ในด้านหลักสูตรผู้เข้าสัมมนาในกลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษายังคงมีความเห็นว่า เนื้อหาวิชานี้เหมาะสมและครอบคลุมองค์ประกอบพื้นฐานของระเบียบวิธีในการวิจัย การสอนโดยยึดเอกสารประกอบการสอน ซึ่งจัดทำโดยบัณฑิตวิทยาลัยไม่อาจสอนได้ครบทุกเนื้อหาใน

เวลาหนึ่งภาคเรียน เพราะเนื้อหาส่วนใหญ่ในเอกสารดังกล่าวค่อนข้างละเอียด บางเนื้อหา เช่น "สถิติเพื่อการวิจัย" บางเรื่องค่อนข้างละเอียดเหมาะที่จะสอนในวิชาสถิติ ดังนั้น ควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับสถิติเฉพาะเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการอ่านผลงานการวิจัย ไม่ควรมุ่งเน้นที่สูตรและการคิดคำนวณซึ่งเป็นหน้าที่ของรายวิชาสถิติ ควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงเอกสารประกอบการสอน เพื่อให้เหมาะสมที่จะเป็นเอกสารสำหรับรายวิชานี้ จึงเป็นวิชาพื้นฐานของการวิจัยการจัดกลุ่มผู้เรียน ควรแบ่งกลุ่มนิสิตตามวิชาเอกที่มีลักษณะและธรรมชาติใกล้เคียงกัน หรือสอดคล้องกัน และถ้าเป็นไปได้แต่ละกลุ่มไม่ควรเกิน 20 คน

2. การจัดการเรียนการสอนกลุ่มรายวิชาพื้นฐาน เลือก ซึ่งได้แก่ พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของการศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบ พื้นฐานทางเทคโนโลยีในการศึกษา จริยธรรมวิชาชีพ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย และสถิติอนุมาน เนื่องจากวิชาพื้นฐานเลือกนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขาดบุคลากรที่มีความถนัดเฉพาะในการสอนรายวิชาพื้นฐาน เลือกเหล่านี้ ยกเว้น พื้นฐานทางเทคโนโลยีในการศึกษา วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย และสถิติอนุมาน ซึ่งมีอาจารย์ที่สามารถสอนได้อย่างพอเพียง ประกอบกับรายวิชาต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในวิชาพื้นฐานเลือก จำนวนผู้เรียนแต่ละวิชาไม่มากนัก วิชาวิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเดิมเป็นวิชาบังคับ สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตทุกสาขาวิชา ยกเว้นวิชาเอก จิตวิทยา การศึกษา การวัดผลการศึกษา และคณิตศาสตร์ ปัจจุบันเป็นวิชาเลือกและวิชานี้มีเนื้อหาหนักเกินไป เน้นทฤษฎีมาก ทำให้นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์เรียนไม่ได้ ส่วนวิชาสถิติอนุมานนั้น นิสิตบัณฑิตศึกษาสามารถเรียนได้ แต่เนื้อหามากไปและจำนวนชั่วโมงเรียนค่อนข้างน้อยเป็นเหตุให้อาจารย์สอนไม่ทันเวลา ผลการประชุมของผู้เข้าสัมมนา กลุ่มรายวิชา วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดกลุ่มผู้เรียน การเรียนการสอน และการวัดผล สรุปได้ดังนี้ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ข. 18)

รายวิชาวิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยนั้น เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นหนักทางทฤษฎีมากเกินไปจนทำให้เนื้อหาที่จะนำไปใช้ในการวิจัยมีน้อยเกินไปและไม่ครอบคลุม การเรียนการสอนเวลาไม่เพียงพอเพราะเสียเวลาส่วนใหญ่กับการสอนภาคทฤษฎี ซึ่งนิสิตเองก็มีความยุ่งยากในการเรียน เพราะขาดพื้นฐานที่จะช่วยให้เข้าใจทฤษฎีต่าง ๆ ในรายวิชานี้ และในด้านการสอบข้อเขียนนิสิตการ เนื่องจากวิชาวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ กับวิชาวิธีการ

ทางสถิติสำหรับการวิจัยนั้น เป็นวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวกับเทคนิคที่จะใช้กับการทำปริญญานิพนธ์เป็นหลัก การเรียนวิชาเหล่านี้จะมีผลโดยตรงต่อความถนัดพื้นฐานในการทำปริญญานิพนธ์ จึงเห็นว่าการสอบข้อเขียนพิสการของรายวิชาทั้งสองนี้ ไม่ควรสอบความรู้ทางวิจัยและสถิติในการสอบข้อเขียนพิสการ และถ้าจำเป็นต้องสอบ ควรให้เป็นข้อคำถามที่นิสิตเลือกทำได้ ไม่ควรบังคับให้ต้องทำทุกคน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักการศึกษาหลายท่านพยายามศึกษาค้นคว้าวิจัยเนื้อหาข้อมูลและเหตุผลอันจะนำมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร คุณภาพ และประสิทธิภาพทางการสอนของอาจารย์ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ด้วยการศึกษาริชัยในแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

วันชัย ฤจนกร (วันชัย ฤจนกร 2515 : 13 - 14 และ 220) ได้ศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษา 3 วิชา คือ วิทยาการมัธยมศึกษา การประเมินผลและการแนะแนวเบื้องต้น ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีของสถาบันฝึกหัดครู การวิจัยนี้จัดกระทำกับอาจารย์ผู้สอนทั้ง 3 วิชา และให้นักศึกษาที่เรียนกับอาจารย์ผู้สอนวิชานั้นเป็นผู้สังเกต บรากฏผลสรุปได้ ดังนี้ คือ ความสามารถในการรับรู้จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความเข้าใจในการสอนและความเข้าใจในการวัดผลของวิชาทั้ง 3 วิชา ของอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน ประสบการณ์ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

บุญศรี ไพรัตน์ (บุญศรี ไพรัตน์ 2516 : 3 - 40) ได้ทำการประเมินหลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุด (L.Sc. 101) ในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยวิชาการศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนและนิสิต บรากฏผลว่า หลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุด มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าคุณควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความชัดเจนดี เนื้อหาวิชาีความสอดคล้องกับความมุ่งหมาย วิชาีนี้มีส่วนช่วยให้การ เรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุความมุ่งหมายและมีความคิดเห็นต่อไปว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมกับความต้งการของสังคม ในด้านเวลาที่กำหนดไว้ยังไม่เพียงพอ ควรเพิ่มเวลาเรียน ด้านการใช้อุปกรณ์ หากอาจารย์ใช้อุปกรณ์จะทำให้บทเรียน น่าสนใจมากขึ้น ผู้เรียนคิดว่าได้รับความรู้จากวิชาีนี้ในระดับปานกลาง

สุนทร บำเรอราช (สุนทร บำเรอราช 2518 : 117 - 123) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับระบบการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคกลาง จากการศึกษา พบว่า อาจารย์และนักศึกษาให้ความเห็นชอบตรงกัน เกี่ยวกับเกณฑ์ในการปฏิบัติของการวัดและประเมินผลการศึกษา ทั้งนี้คือ ทำให้นักศึกษาทราบความก้าวหน้าของตนเองด้วยระบบการวัดผลการศึกษา อาจารย์และนักศึกษามีความเข้าใจวิธีการประเมินผล และให้มีการเน้นเรื่องความมุ่งหมายของหลักสูตรว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการวัดผลการศึกษา รวมตลอดถึงการรู้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ขึ้นจากการวัดผลการศึกษา

พัทยา สายหู (พัทยา สายหู 2519 : น - 52) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนในมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้สอนใช้วิธีสอนโดยการบรรยายในชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนวิธีสอนแบบอื่น ๆ เช่น การเรียนแบบสัมมนา กลุ่มย่อยหรือเรียนจากกิจกรรมโดยทั่วไป ยังถือว่าเป็นวิธีสอนที่สงวนไว้สำหรับการเรียนชั้นบัณฑิตศึกษา ทั้งนี้เพราะในระดับปริญญาตรีอาจพบอุปสรรคเรื่องจำนวนผู้เรียนมากเกินไป จนประมาณการใช้จ่ายไม่พอเพียงในการจัดซื้อ อุปกรณ์ และสถานที่ไม่สะดวกต้องวุ่นวายสิ้นเปลืองกว่าวิธีบรรยายในชั้นเรียน

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ 2519 : 7) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์จะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใดนั้น จำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตรอยู่เสมอ การประเมินหลักสูตรนั้น สามารถทำได้ทั้งในขณะที่กำลังทดลองใช้หลักสูตรอยู่หรือภายหลังจากการทดลองใช้หลักสูตรนั้นไปแล้ว การประเมินหลักสูตรเป็นการประเมินในทุกส่วนของหลักสูตรตั้งแต่ ปรัชญา หลักการ และเหตุผล ความมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีการเรียนการสอน และอื่น ๆ การประเมินนั้น นอกจากพิจารณาตัวผู้เรียนแล้ว ยังเสนอประเมินโดยการพิจารณาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้รับผลประโยชน์จากการจัดการศึกษา เช่น สังคม หรือชุมชน การประเมินหลักสูตร จะกระทำในลักษณะใดขึ้นอยู่กับความมุ่งหมาย ความต้องการ ตลอดจนความเหมาะสมเป็นสำคัญ

ณรงค์ อุบริพุทธิกุล (ณรงค์ อุบริพุทธิกุล 2521 : 64 - 69) ได้ศึกษาความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครู ตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ จากการศึกษา พบว่า การฝึกหัดครูมุ่งเน้นความเข้มทางวิชาการมากกว่า

ความมุ่งหมายทางด้านอื่น และในอนาคตควรจะมุ่งให้นักศึกษาเกิดสมรรถภาพในด้านวิชาชีพ สำหรับความเห็นที่มีต่อความมุ่งหมายของหลักสูตรในปัจจุบันและควรจะเป็น อาจารย์และผู้บริหาร มีความเห็นว่า ไม่แตกต่างกัน

วิชนี ศीलตระกูล (วิชนี ศीलตระกูล 2521 : 136) ได้ศึกษาบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคกลาง พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการสอนของผู้สอนที่เป็นปัญหามาก คือ การขาดตำราเอกสารประกอบการเรียนการสอนและอุปกรณ์การสอน ส่วนปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนไม่สนใจการศึกษาเล่าเรียน จำนวนผู้เรียนมากเกินไป และมีจำนวนชั่วโมงมากเกินไปนั้น เป็นปัญหาน้อย

ยุพา บุษชะ (ยุพา บุษชะ 2522 : 80 - 85) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีพครูในวิทยาลัยครู ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร วิธีสอน อุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผล โดยศึกษาจากอาจารย์และนักศึกษา จากการศึกษา พบว่า

1. อาจารย์ชายมีความเห็นว่า ด้านโครงสร้างของหลักสูตร เป็นปัญหามากกว่า อาจารย์หญิง ส่วนในด้านอื่น ๆ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนวิชาชีพครู ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาชายมีความเห็นว่า ด้านเนื้อหาวิชาเป็นปัญหามากกว่า นักศึกษาหญิง แต่ในด้านอื่นมีความเห็นไม่แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อปัญหาการเรียนวิชาชีพครู ไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาระดับปริญญาตรี เห็นว่า ปัญหาด้านโครงสร้างของหลักสูตรและด้านอุปกรณ์การสอน เป็นปัญหามากกว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง

เรณู ผลสวัสดิ์ (เรณู ผลสวัสดิ์ 2523 : 178) ได้ศึกษาพัฒนาการของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนมีจำนวนมาก คำราภาษาไทยมีจำนวนน้อย และขาดแคลนตำราที่ดี เนื้อหาบางวิชากว้างและซ้ำซ้อนกับระดับมัธยมศึกษา ผู้เรียนขาดทัศนคติที่ดีในการเรียน ขาดความถนัดและความสนใจในบางวิชา ไม่เห็นความสำคัญของวิชาพื้นฐานทั่วไป

กาญจนา บุณรมย์ (กาญจนา บุณรมย์ 2524 : จ - ฉ) ได้ศึกษาสภาพ การจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครูตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความเห็นตรงกันว่ามุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความกึกและ สติปัญญากว้างขวางขึ้น และเพื่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ลักษณะเนื้อหาเป็นความรู้ กว้าง ๆ และเป็นเนื้อหาเบื้องต้นของสาขาวิชานั้น ๆ นอกจากนั้น วิทยาลัยครูยังจัดบริการ ความสะดวกในการใช้ห้องสมุด และการเปิดสอนรายวิชาพื้นฐานทั่วไปคำนึงถึงความพร้อม ของผู้สอน สำหรับผู้สอนนั้นมีความมั่นใจในการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป และเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อซักถาม ส่วนปัญหาสำหรับผู้เรียนนั้นขาดทักษะในการค้นคว้าหา ความรู้ และผู้เรียนมีพหุความรู้แตกต่างกัน

นิเวศน์ ธรรมรักษ์ (นิเวศน์ ธรรมรักษ์ 2527 : 66 - 68) ได้ศึกษา โดยการสำรวจและเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ บัณฑิต และนิสิต ที่มีต่อหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้าน ปรัชญา จุดมุ่งหมาย การจรรยาวิชาและเนื้อหา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล สภาพแวดล้อมในการศึกษา ผลการศึกษา พบว่า อาจารย์ บัณฑิต และนิสิตมี ความพึงพอใจปานกลางในด้านปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนด้านอื่น ๆ ยังไม่อยู่ ในระดับพึงพอใจ และเมื่อเปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อหลักสูตร ของอาจารย์ บัณฑิต และนิสิต พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกด้าน เว้นแต่ในด้านปรัชญา

ศรีนวล แก้วแพรง (ศรีนวล แก้วแพรง 2528 : 150 - 151) ได้ศึกษา ปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ในด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชาในหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตร และการบริการวิชาการ ผลการศึกษา พบว่าผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความ เห็นโดยส่วนรวม เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้บริหารและอาจารย์ มีความเห็นว่า ปัญหาด้านการจัด การเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ มี ปัญหาอยู่ในระดับน้อย นักศึกษามีความเห็นว่ ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบริหาร

หลักสูตรและการบริการวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และบัณฑิตมีความเห็นว่าปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารหลักสูตรและการบริการวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย สำหรับความต้องการการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปนั้น ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความต้องการในระดับปานกลางทุกด้าน

ไพฑูรย์ ลินลาวัณย์ และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร (ไพฑูรย์ ลินลาวัณย์ และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร 2526 : ข) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาของวิชาพื้นฐานทั่วไปในด้าน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร รูปแบบและเนื้อหาของหลักสูตร ลักษณะและปัญหาในการเรียนการสอน และวิธีการและปัญหาในการบริหาร โดยใช้วิธีวิเคราะห์เอกสารและออกแบบสอบถามผู้สอน ผลการศึกษาพบว่า วิชาพื้นฐานทั่วไปเริ่มต้นจัดและพัฒนาอย่างจริงจัง นับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา สาขาวิชาที่เริ่มดำเนินการก่อน คือ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนมหาวิทยาลัยที่จัดอย่างจริงจังทั้งทั้งมหาวิทยาลัยครั้งแรก คือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในแนวคิดและแนวทางของวิชาพื้นฐานทั่วไป มีอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยทุกครั้งไป

ในสภาพปัจจุบัน วิชาพื้นฐานทั่วไปมีจุดมุ่งหมายและขอบเขตครอบคลุมความรู้กว้าง และความสัมพันธ์ของความรู้สาขาต่าง ๆ ความเข้าใจในตนเอง การรู้จักคิด วิเคราะห์วิจารณ์ เห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรม และมีคุณธรรม จริยธรรม แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ความเข้าใจสับสน ในจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทั่วไปกับพื้นฐานวิชาชีพ อันมีผลไปสู่การจัดหลักสูตรและการดำเนินการสอน โดยหลักสูตรจะจัดเน้นไปในรูปของพื้นฐานอาชีพในหลายสถาบัน และผู้สอนก็สอนเนื้อหาวิชาเบื้องต้นในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ด้วยวิธีการของการบรรยายในกลุ่มใหญ่ มากกว่าการให้ความรู้ความเข้าใจ ทักษะและความคิด ค่านิยม ที่ถูกต้องตามแนวทางของการศึกษาทั่วไป ซึ่งมีความพยายามอยู่บ้างในบางสถาบันเท่านั้น การปรับปรุงและพัฒนาวิชาพื้นฐานทั่วไป จึงควรเริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจให้ชัดเจนในขอบเขตและจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทั่วไป แล้วพัฒนาหลักสูตรและจัดการบริหารให้สอดคล้องกัน ซึ่งเป็นงานที่ผู้เกี่ยวข้อง กับมหาวิทยาลัยทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน

วามเปลอร์ (Wampler, 1960 : 4046 - 7) ได้วิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกหัดครูของวิทยาลัย บริดจ์ วอเตอร์ โดยสอบถามผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับคอนเป็นนิตคิดว่า วิชาชีพรทางการศึกษา และวิชาเอกจำเป็นมากสำหรับการสอน โดยเฉพาะวิธีสอนวิชาเอกและวิชาโท และวิทยาลัยควรส่งเสริมการอภิปรายกัน ในระหว่างการเรียนวิชาการ

ไทรส์ (Trites, 1977 : 655 - 656) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษานอกนาคคกับหลักสูตร ในแง่ทฤษฎีและปฏิบัติ สรุปผลได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรจะต้องเป็นทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป ทั้งการพัฒนาหลักสูตรวิชาเฉพาะและหลักสูตรทั่วไป

รีเกสส์ (Regesse, 1978 : 647 - 648) ศึกษาจุดมุ่งหมายและหลักสูตรฝึกหัดครูในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย แอดคิส ออบาบา เอธิโอเปีย พบว่า นักศึกษาและคณาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการให้การศึกษา ตามหลักสูตรฝึกหัดครูแตกต่างกันมาก แต่ทั้งสองฝ่ายยอมรับว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสามารถส่งเสริมให้นักศึกษามีสมรรถภาพในการสอนวิชาที่มุ่งหวังจะสอนได้ เชื่อว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรส่วนใหญ่สามารถบรรลุผลได้ เกี่ยวกับเวลาเรียนวิชาเอก วิชาโท หลักสูตรกำหนดไว้เพียงพอ แต่มีความซ้ำซ้อนกันในเนื้อหาที่เรียน

จากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เสนอมานี้ ถ้าจะปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนแล้ว ควรจะศึกษาหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อที่จะพิจารณาให้เห็นว่า องค์ประกอบและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรมีช่องว่างหรือจุดบกพร่องใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข โดยศึกษาจากทัศนะของอาจารย์ผู้สอนและนิสิตบัณฑิตศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร โดยศึกษาว่า วิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จัดไว้ในปัจจุบันนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ มากน้อยเพียงใด นอกจากนั้นข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่จะได้จากอาจารย์ผู้สอนและนิสิตบัณฑิตศึกษายังสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาให้เหมาะสมตามความต้องการ และสอดคล้องกับการนำไปใช้ในสังคมปัจจุบัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ

1. อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2528 จำนวน 43 คน
2. นิสิตบัณฑิตศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอก ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2528 ที่ผ่านการเรียนรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาคืบตามหลักสูตรแล้ว จำนวน 313 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จำแนกประชากรตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างออกเป็นอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา

2. สุ่มตัวอย่างตามสถานภาพ

2.1 กลุ่มอาจารย์ ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

(Simple Random Sampling)

2.2 กลุ่มนิสิตบัณฑิตศึกษา ดำเนินการดังนี้คือ

2.2.1 จำแนกสาขาวิชาเอกและศึกษาการจัดระบบรายชื่อนิสิตบัณฑิตศึกษาแต่ละสาขาวิชาเอกจากบัณฑิตวิทยาลัย

2.2.2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยเลือกนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีเลขลำดับที่เป็นเลขคี่ของแต่ละวิชาเอกทุกสาขาวิชาเอก

สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา จำแนกตามสถานการณ์แสดงในตาราง 1 - 2 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามสถานการณ์

หัวแปร	รายละเอียด	n	ร้อยละ
วุฒิ	ปริญญาทางการศึกษา	32	84.21
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	6	15.79
	รวม	38	100
ประสบการณ์ในการทำงาน	10 ปีและต่ำกว่า	8	21.05
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	30	78.95
	รวม	38	100
กลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ	24	63.16
	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก	14	36.84
	รวม	38	100

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของนิสิตบัณฑิตศึกษา จำแนกตามสถานภาพ

คิวแปร	รายละเอียด	n	ร้อยละ
เพศ	ชาย	53	35.10
	หญิง	98	64.90
	รวม	151	100
กลุ่มสาขาวิชาเอก	ศึกษาศาสตร์	86	56.95
	วิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์	33	21.85
	มนุษยศาสตร์/ศิลปประวัติศาสตร์	32	21.19
	รวม	151	100
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	56.95
	ต่ำกว่า 3.50	65	43.05
	รวม	151	100
วุฒิในระดับปริญญาตรี	ปริญญาทางการศึกษา		
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	34	22.52
	รวม	151	100
ประสบการณ์ในการ ทำงานก่อนเข้าศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษา	ต่ำกว่า 5 ปี	49	32.45
	5 - 10 ปี	75	49.67
	มากกว่า 10 ปี	27	17.88
	รวม	151	100

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามวัดทัศนะของอาจารย์ และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียน การสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร แบบสอบถามประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

ในแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ

วุฒิของอาจารย์

ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์

กลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่สอน

ในแบบสอบถามนิสิตบัณฑิตศึกษา เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ

เพศ

สาขาวิชา เอกที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตบัณฑิตศึกษา

วุฒิในระดับปริญญาตรี

ประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตร

การศึกษามหาบัณฑิต

ตอนที่ 2 ทัศนะที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต

ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร โดยในแต่ละข้อคำถามจะให้ผู้ตอบประเมินความคิดเห็นของตนเองต่อข้อความนั้นว่า อยู่ในระดับใด จากระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง (4) เห็นด้วย (3) ไม่เห็นด้วย (2) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับทักษะที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบได้เสนอความคิดเห็นโดยคำตอบส่วนนี้จะ เป็นประโยชน์ในการอภิปรายผล และเสนอแนะในการศึกษา (ภาคผนวก)

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อคิดเห็นและทัศนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป
2. ร่างแบบสอบถามโดยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะถาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตในด้าน ความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความครอบคลุมในเนื้อหา ส่วนวนและภาษาที่ใช้ เพื่อให้ได้ข้อคำถามและกำชับแจ้งตลอดจนสิ่งอื่น ๆ มีความสอดคล้องชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. หากคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตร การเรียนการสอนและการวิจัย จำนวนหกท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและดูความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ และเป้าหมายในการวิจัย เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความชัดเจนและความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะนำแบบสอบถามออกทดลองใช้
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน เพื่อหาคุณภาพและปรับปรุงแบบสอบถาม

6.1 หากค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายชื่อโดยดำเนินการดังนี้

6.1.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูงและคะแนนต่ำกลุ่มละ 25 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นตัวแทนในการประเมินค่าคำถามแต่ละข้อ

6.1.2 หากค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำเป็นรายชื่อ แล้วหากอำนาจจำแนกโดยใช้ $t - test$ เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ

6.1.3 กัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง โดยพิจารณาจากค่าอัตราส่วนวิกฤต (t) ที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (ภาคผนวก ข)

6.1.4 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9148

7. ปรับปรุงแบบสอบถามครั้งสุดท้ายและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 โดยทำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จุดมุ่งหมายของการวิจัยและผลประโยชน์ที่จะได้รับพร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามด้วย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 คน พร้อมทั้งเก็บรวบรวมคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 38 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ประจำภาควิชาที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ทุกสาขาวิชาเอก ให้ช่วยแจกแก่นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละสาขาวิชาเอกกรอกข้อมูล และเก็บรวบรวมไว้ให้โดยผู้วิจัยเป็นผู้ไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไป 163 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 151 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.63

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ✓

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 คะแนนเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของ คะแนน

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$s = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ s แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทน คะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองแล้วนำมาบวกกัน

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดแล้วยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หากค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามโดยใช้ t - test

(ส่วน สายยต และอังกษา สายยต 2524 : 187 - 188)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม
	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (อนันต์ ศรีโสภา 2524 : 55 - 56)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_1^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อคำถามรายข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

4. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปรสองกลุ่มและมากกว่าสองกลุ่มโดยใช้เครื่องคำนวณกล โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (Statistical Package for Social Sciences หรือ SPSS) ของศูนย์การศึกษาคอมพิวเตอร์ อาคารเร่งพัฒนาประกันภัย

5. หาคำความถี่ของคำตอบในแบบสอบถามปลายเปิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สื่อความหมายและเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
- S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
- SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
- แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- * แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ทักษะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านต่าง ๆ แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อมาประเมินโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

- ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 อยู่ในเกณฑ์ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 อยู่ในเกณฑ์ ไม่เห็นด้วย
- ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วย
- ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.00 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ในด้านต่าง ๆ

3. การเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ในด้านต่าง ๆ

4. การเปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ระหว่างอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา

5. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทัศนะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ทัศนะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านต่าง ๆ

แสดงในตาราง 3 - 7 ดังนี้

1.1 ด้านความมุ่งหมาย

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะอาจารย์และ

นิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ข้อที่	ทัศนะ ด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตบัณฑิตศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	วิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความสำคัญต่อหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต	3.74	.72	3.26	.73
2	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำทางการศึกษา	2.79	.58	2.58	.75

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	ทัศนะ ด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตนักศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
3	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานสอน	2.84	.59	2.81	.71
4	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม	2.92	.91	2.72	.72
5	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม	3.16	.68	2.81	.72
6	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งเสริมให้ผู้เรียนมีจริยธรรมวิชาชีพทางการศึกษา	3.00	.74	2.78	.70
7	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความคิด	3.45	.55	3.09	.68
8	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้มีอุดมการณ์	3.03	.82	2.82	.73
9	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ได้	3.58	.55	2.95	.67
10	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	3.26	.79	2.95	.71

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	ลักษณะ ด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตบัณฑิตศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
11	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการชีวิต ประจำวัน	3.11	.73	2.93	.71
12	ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ที่กำหนดไว้มีความเป็นไปได้	3.05	.70	2.76	.61
13	ขอบเขตความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ที่กำหนดไว้มีความเหมาะสม	2.95	.77	2.64	.60
	รวม	3.14	.41	2.86	.45

ตาราง 3 แสดงว่า อาจารย์มีทัศนะเกี่ยวกับความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย (\bar{X} รวม = 3.14) ทั้งนี้อาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า วิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความสำคัญต่อหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (\bar{X} = 3.74) และวิชาพื้นฐานทางการศึกษามุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ได้ (\bar{X} = 3.58) ส่วนทัศนะอื่น ๆ เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษานั้น อาจารย์มีทัศนะอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย (\bar{X} อยู่ระหว่าง 2.79 - 3.45)

นิสิตบัณฑิตศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วมีทัศนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยทุกข้อ (\bar{X} รวม = 2.86 และ \bar{X} แต่ละข้อ อยู่ระหว่าง 3.26 - 2.58)

1.2 ด้านเนื้อหาวิชา

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะอาจารย์และ
นิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ข้อที่	ทัศนะ ด้านเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตบัณฑิตศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	เนื้อหาต่าง ๆ ในวิชาพื้นฐานทางการศึกษาช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการ ศึกษา	2.97	.82	2.63	.65
2	เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา บังคับ มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	2.92	.88	2.77	.68
3	เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เลือก มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	2.79	.91	2.89	.61
4	เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	2.89	.98	2.79	.61
5	การเรียงลำดับเนื้อหาในวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน	2.87	.74	2.61	.66
6	เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสามารถ นำไปปฏิบัติจริงได้	3.00	.74	2.66	.68
7	เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทันสมัย	2.82	.77	2.31	.68
8	เนื้อหาวิชากับเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร วิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสม	2.63	.82	2.55	.65

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ทัศนะ ด้านเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตบัณฑิตศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
9	เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเป็นพื้นฐาน ในการศึกษารายวิชาอื่น ๆ	2.82	.83	2.69	.75
10	เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีลักษณะ เป็นสหวิทยาการ	2.62	.97	2.66	.73
	รวม	2.83	.47	2.66	.44

ตาราง 4 แสดงว่า อาจารย์มีทัศนะเกี่ยวกับเนื้อหาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยทุกข้อ (\bar{X} รวม = 2.83 และ \bar{X} แต่ละข้ออยู่ระหว่าง 3.00 - 2.62)

นิสิตบัณฑิตศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยเฉลี่ย อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย (\bar{X} รวม = 2.66) แต่ไม่เห็นด้วยในข้อที่ว่า เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทันสมัย (\bar{X} = 2.31)

1.9
3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะอาจารย์และ
นิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐาน
ทางการศึกษา

ข้อที่	ทัศนะ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทาง การศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตบัณฑิตศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในหลักสูตร	2.82	.69	2.50	.65
2	กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร	2.92	.67	2.57	.63
3	อาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมกัน	2.89	.56	2.34	.79
4	ในการศึกษาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ผู้เรียนมี โอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.32	.62	3.09	.58
5	กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น	3.13	.53	2.77	.66
6	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทาง การศึกษามีความทันสมัย	2.68	.70	2.13	.73
7	กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ก่อให้เกิดความสนใจแก่ผู้เรียน	2.76	.85	2.26	.71
8	กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	2.95	.61	2.56	.69

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ทัศนะ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทาง การศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตบัณฑิตศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
9	การเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีการให้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	2.79	.74	2.35	.78
	รวม	2.92	.44	2.51	.49

ตาราง 5 แสดงว่า อาจารย์มีทัศนะเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยทุกข้อ (\bar{X} รวม = 2.92 และ \bar{X} แต่ละข้ออยู่ระหว่าง 3.32 - 2.68)

นิสิตบัณฑิตศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วมีทัศนะเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย (\bar{X} รวม = 2.51) แต่ไม่เห็นด้วยในข้อดังต่อไปนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในหลักสูตร ($\bar{X} = 2.50$) อาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน ($\bar{X} = 2.34$) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความทันสมัย ($\bar{X} = 2.13$) กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาก่อให้เกิดความสนใจแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 2.26$) และการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 2.35$)

14
4.4 ด้านการวัดและการประเมินผล

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะอาจารย์และ
นิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการวัดและการประเมินผลของวิชาพื้นฐาน
ทางการศึกษา

ข้อที่	ทัศนะ ด้านการวัดและการประเมินผลของวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตบัณฑิตศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับความ มุ่งหมายของรายวิชา	3.16	.55	2.60	.60
2	ข้อสอบวิชาพื้นฐานทางการศึกษาส่งเสริมความ คิดและสติปัญญาแก่ผู้เรียน	3.29	.46	2.68	.70
3	เกณฑ์การประเมินผลการเรียนมีความชัดเจน	2.92	.71	2.30	.71
4	เนื้อหาวิชาที่สอบกับเวลาที่ใช้มีความเหมาะสมกัน	2.89	.69	2.60	.62
5	จำนวนครั้งในการทดสอบย่อยเหมาะสม	2.87	.66	2.41	.71
6	ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชา	3.13	.53	2.34	.72
7	วิธีการประเมินผลมีความเหมาะสม	3.13	.53	2.38	.67
8	มีการร่วมวางแผน การวัดและประเมินผล การเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาของ อาจารย์ผู้สอนที่สอนรายวิชาเดียวกัน	3.08	.784	2.25	.76
9	รูปแบบของข้อสอบแต่ละรายวิชาเหมาะสมกับ ระดับของผู้เรียน	2.95	.84	2.57	.64
10	การควบคุมการสอบมีความเหมาะสม	2.97	.64	2.58	.75

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	ทัศนะ ด้านการวัดและการประเมินผลของวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตบัณฑิตศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
11	อาจารย์ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	2.89	.80	3.00	.83
	รวม	3.03	.39	2.52	.40

ตาราง 6 แสดงว่า อาจารย์มีทัศนะเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยเฉลี่ย อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยทุกข้อ (\bar{X} รวม = 3.03 และ \bar{X} แต่ละข้อ อยู่ระหว่าง 3.29 - 2.87)

นิสิตบัณฑิตศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วมีทัศนะเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย (\bar{X} รวม = 2.52) แต่ไม่เห็นด้วยในข้อต่อไปนี้ เกณฑ์การประเมินผล การเรียนมีความชัดเจน (\bar{X} = 2.30) จำนวนครั้งในการทดสอบย่อยเหมาะสม (\bar{X} = 2.41) ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชา (\bar{X} = 2.34) วิธีการประเมินผลมีความเหมาะสม (\bar{X} = 2.38) และมีการร่วมวางแผน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาเดียวกัน (\bar{X} = 2.25)

1.5

ด้านการบริหารหลักสูตร

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะอาจารย์และ
นิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรของวิชาพื้นฐานทาง
การศึกษา

ข้อที่	ทัศนะ ด้านการบริหารหลักสูตร ของวิชาพื้นฐานทาง การศึกษา	อาจารย์ n = 38		นิสิตบัณฑิตศึกษา n = 151	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	จำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่ กำหนดในหลักสูตรมีมากเกินไป	1.95	.66	2.49	.77
2	การจัดกลุ่มผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความเหมาะสม	2.74	.69	2.48	.68
3	การบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา โดยบัณฑิตวิทยาลัยมีความเหมาะสม	2.53	.69	2.44	.61
4	หนังสือในห้องสมุดที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า วิชาพื้นฐานทางการศึกษาทันสมัย	2.21	.78	1.98	.83
5	หนังสือประกอบการเรียนการสอนวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษามีปริมาณเพียงพอ	2.26	.79	1.88	.79
6	จำนวนผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาต่อ ห้องเรียน มีความเหมาะสม	2.37	.85	2.27	.70
7	การจัดตารางเวลาเรียนวิชาพื้นฐานทาง การศึกษา มีความเหมาะสม	2.53	.86	2.60	.66
8	ควรจัดตั้งหน่วยงานอิสระเป็นผู้รับผิดชอบการ บริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	2.42	1.00	2.68	.79
	รวม	2.38	.44	2.35	.39

ตาราง 7 แสดงว่า อาจารย์มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย (\bar{X} รวม = 2.38) แต่เห็นด้วยในข้อต่อไปนี้ การจัดกลุ่มผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสม (\bar{X} = 2.74) การบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยบัณฑิตวิทยาลัยมีความเหมาะสม (\bar{X} = 2.53) และการจัดตารางเวลาเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความเหมาะสม (\bar{X} = 2.53)

นิสิตบัณฑิตศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วมีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย (\bar{X} = รวม 2.35) แต่เห็นด้วยในข้อดังต่อไปนี้ ควรจัดตั้งหน่วยงานอิสระ เป็นผู้รับผิดชอบการบริการหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา (\bar{X} = 2.68) และการจัดตารางเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความเหมาะสม (\bar{X} = 2.60)

2. การเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

การเสนอข้อมูลจากอาจารย์ เกี่ยวกับคะแนนเฉลี่ยและการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ที่มีวุฒิ ประสบการณ์ในการทำงาน และกลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่สอนต่างกัน แสดงในตาราง 8 - 10 ดังนี้

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษากับปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา

ด้าน	วุฒิ	n	\bar{X}	S.D.	t
ความมุ่งหมายของวิชา	วุฒิปริญญาทางการศึกษา	32	3.09	0.40	-1.80
	วุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	6	3.41	0.38	
เนื้อหาวิชา	วุฒิปริญญาทางการศึกษา	32	2.79	0.48	-1.24
	วุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	6	3.05	0.37	

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้าน	วุฒิ	n	\bar{X}	S.D.	t
กิจกรรมการเรียนการสอน	วุฒิปริญญาทางการศึกษา	32	2.89	0.41	-0.83
	วุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	6	3.06	0.61	
การวัดและการประเมินผล	วุฒิปริญญาทางการศึกษา	32	3.00	0.37	-0.86
	วุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	6	3.15	0.49	
การบริหารหลักสูตร	วุฒิปริญญาทางการศึกษา	32	2.36	0.36	-0.50
	วุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	6	2.46	0.80	

ตาราง 8 แสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่คะแนนของอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาและวุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา ต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร พบว่า แตกต่างก็อย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่สะท้อนต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านระหว่าง
อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

ด้าน	ประสบการณ์ในการทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	t
ความมุ่งหมายของ เนื้อหาวิชา	10 ปี และต่ำกว่า	8	3.30	0.37	1.22
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	30	3.10	0.41	
เนื้อหาวิชา	10 ปี และต่ำกว่า	8	2.98	0.26	0.96
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	30	2.80	0.51	
กิจกรรมการเรียนการสอน	10 ปี และต่ำกว่า	8	2.89	0.39	0.21
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	30	2.93	0.46	
การวัดและการประเมินผล	10 ปี และต่ำกว่า	8	3.17	0.38	1.19
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	30	2.99	0.39	
การบริหารหลักสูตร	10 ปี และต่ำกว่า	8	2.50	0.67	0.90
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	30	2.34	0.37	

ตาราง 9 แสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่สะท้อนของ
อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีและต่ำกว่า และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ต่อวิชา
พื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน
การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านระหว่าง
อาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับและวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก

ด้าน	กลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t
ความมุ่งหมายของวิชา	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ	24	3.19	0.33	0.83
	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก	14	3.07	0.52	
เนื้อหาวิชา	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ	24	2.83	0.46	-1.01
	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก	14	2.84	0.50	
กิจกรรมการเรียนการสอน	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ	24	2.87	0.50	-0.95
	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก	14	3.01	0.32	
การวัดและการประเมินผล	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ	24	2.98	0.42	-0.94
	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก	14	3.10	0.32	
การบริหารหลักสูตร	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ	24	2.32	0.41	-1.05
	วิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก	14	2.47	0.49	

ตาราง 10 แสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะของ
อาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับและวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก ต่อวิชาพื้นฐาน
ทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด
และการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

การเสนอข้อมูลจากนิสิตบัณฑิตศึกษา เกี่ยวกับคะแนนเฉลี่ยและการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ของนิสิตบัณฑิตศึกษาคำแนกตามเพศ สาขาวิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วุฒิในระดับปริญญาตรี และประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

3.1 เปรียบเทียบระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาเพศชายและเพศหญิง

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาเพศชายและเพศหญิง

ด้าน	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t
ความมุ่งหมายของวิชา	ชาย	53	2.82	0.50	-0.67
	หญิง	98	2.87	0.42	
เนื้อหาวิชา	ชาย	53	2.59	0.44	-1.39
	หญิง	98	2.69	0.43	
กิจกรรมการเรียนการสอน	ชาย	53	2.48	0.47	-0.47
	หญิง	98	2.52	0.50	
การวัดและการประเมินผล	ชาย	53	2.51	0.40	-0.13
	หญิง	98	2.52	0.40	
การบริหารหลักสูตร	ชาย	53	2.43	0.37	1.85
	หญิง	98	2.31	0.40	

ตาราง 11 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ของนิสิตบัณฑิตศึกษาเพศชายและเพศหญิง พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ด้าน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	\bar{x}	S.D.	t
ความมุ่งหมายของวิชา	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.89	0.42	1.16
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.81	0.49	
เนื้อหาวิชา	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.70	0.41	1.33
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.60	0.47	
กิจกรรมการเรียนการสอน	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.52	0.50	0.37
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.49	0.47	
การวัดและการประเมินผล	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.54	0.36	0.67
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.50	0.45	
การบริหารหลักสูตร	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.31	0.37	1.37
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.40	0.42	

ตาราง 12 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และต่ำกว่า 3.50 พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรีต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรีต่างกัน

ด้าน	วุฒิในระดับปริญญาตรี	n	\bar{X}	S.D.	t
ความมุ่งหมายของวิชา	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.88	0.43	1.33
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	34	2.76	0.51	
เนื้อหาวิชา	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.65	0.44	-0.09
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	34	2.66	0.40	
กิจกรรมการเรียนการสอน	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.51	0.51	-0.07
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	34	2.51	0.40	
การวัดและการประเมินผล	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.51	0.42	-0.55
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	34	2.55	0.33	
การบริหารหลักสูตร	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.35	0.40	0.17
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	34	2.34	0.37	

ตาราง 13 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรีที่เป็นปริญญาทางการศึกษาและปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ด้านต่าง ๆ ระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน แสดงในตาราง 14 - 18 ดังนี้

ตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.1346	.0673	.3237
ภายในกลุ่ม	148	30.7758	.2079	
รวม	150	30.9104		

ตาราง 14 แสดงว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.3584	.1792	.9387
ภายในกลุ่ม	148	28.2543	.1909	
รวม	150	28.6127		

ตาราง 15 แสดงว่านิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มี
ประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.4907	.2454	1.0360
ภายในกลุ่ม	148	35.5427	.2368	
รวม	150	35.5435		

ตาราง 16 แสดงว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้า
ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้
การสอน วิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
ด้านการวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษา
ที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.3871	.1936	1.2122
ภายในกลุ่ม	148	23.6321	.1597	
รวม	150	24.0192		

ตาราง 17 แสดงว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษา
ในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการวัดและการประเมินผล
วิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.0903	.0452	.2904
ภายในกลุ่ม	148	23.0161	.1555	
รวม	150	23.1064		

ตาราง 18 แสดงว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ด้านต่าง ๆ ระหว่าง
 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน แสดงในตาราง 19 -
 24 ดังนี้

ตาราง 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
 ด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษา
 กลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.2804	.1402	.6775
ภายในกลุ่ม	148	30.6299	.2070	
รวม	150	30.9104		

ตาราง 19 แสดงว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษา
 ต่างกัน มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
ด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขา
วิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.9952	.9976	5.5468*
ภายในกลุ่ม	148	26.6176	.1798	
รวม	150	28.6127		

ตาราง 20 แสดงว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษา
ต่างกัน มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
ด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเป็นรายคู่ จึงนำมาเปรียบเทียบโดยใช้วิธีการของ
Scheffe' Method ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชาเอกระดับ บัณฑิตศึกษา	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ มนุษยศาสตร์และ ศึกษาศาสตร์			
	วิทยาศาสตร์ สุขภาพและภูมิศาสตร์	วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	มนุษยศาสตร์และ ประวัติศาสตร์	ศึกษาศาสตร์
-	2.47	2.47	2.60	2.75
ศึกษาศาสตร์, วิทยาศาสตร์, สุขภาพและภูมิศาสตร์	2.47	-	1.13	0.28 [*]
มนุษยศาสตร์และ ประวัติศาสตร์	2.60	-	-	0.15
ศึกษาศาสตร์	2.75	-	-	-

ตาราง 21 แสดงว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกศึกษาศาสตร์ มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาแตกต่างจากนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สุขศึกษาและภูมิศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาพื้นฐานทางการศึกษาตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษา
ที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.2071	.1036	.4337
ภายในกลุ่ม	148	35.3363	.2388	
รวม	150	35.5435		

ตาราง 22 แสดงว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษา
ต่างกัน มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทาง
การศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านการวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.1819	.5910	3.8298
ภายในกลุ่ม	148	22.8372	.1543	
รวม	150	24.0192		

ตาราง 23 แสดงว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาตามทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.1073	.0536	.3451
ภายในกลุ่ม	148	22.9991	.1554	
รวม	150	23.1064		

ตาราง 24 แสดงว่านิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบทักษะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ระหว่าง
อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา

เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา เกี่ยวกับทักษะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียน การสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร แสดงในตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านระหว่างอาจารย์กับนิสิตบัณฑิตศึกษา

ด้าน	สถานภาพ	\bar{X}	S.D.	t
ความมุ่งหมายของวิชา	อาจารย์	3.14	0.41	3.57**
	นิสิต	2.86	0.45	
เนื้อหาวิชา	อาจารย์	2.83	0.47	2.22*
	นิสิต	2.66	0.44	
กิจกรรมการเรียนการสอน	อาจารย์	2.92	0.44	4.73**
	นิสิต	2.51	0.49	
การวัดและการประเมินผล	อาจารย์	3.03	0.39	7.02**
	นิสิต	2.52	0.40	
การบริหารหลักสูตร	อาจารย์	2.38	0.44	0.32
	นิสิต	2.35	0.39	

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา พบว่า มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนในด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านการบริหารหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 ความกึกก้องเพิ่มเติมของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านเนื้อหาวิชา ความกึกก้องของอาจารย์เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านเนื้อหาวิชาที่ควรปรับปรุงมากที่สุดได้แก่ วิชาวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิชาสถิติ สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกด้านศึกษาศาสตร์ กลุ่มวิชาเอกด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาเอกด้านมนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษามากที่สุด ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับรายวิชาที่ไม่ควรจัด อยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษามากที่สุดได้แก่ วิชาสถิติและวิชาวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกด้านศึกษาศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาเอกด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าไม่ควรจัดรายวิชาพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษาและพื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา อยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ส่วนกลุ่มสาขาวิชาเอกด้านมนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ มีความเห็นว่าทุกวิชาที่จัดไว้เหมาะสมดีแล้วแต่ไม่ควรบังคับให้เรียน และความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษานั้น อาจารย์มีความคิดเห็นว่าวิชาพื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา วิชาพื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา วิชาสถิติและวิชาวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นวิชาที่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษามากที่สุด นิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกด้านภาษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาเอกด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาเอก

ด้านมนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ารายวิชาที่จัดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเหมาะสมดีแล้ว

5.2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชามากที่สุด ได้แก่การให้ผู้เรียนอภิปรายมาก ๆ กิจกรรมที่สำคัญรองลงมาได้แก่ การค้นคว้าด้วยตนเอง และใช้สื่อทัศนอุปกรณ์มาก ๆ สำหรับนิสิตกลุ่มศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าการมีกิจกรรมปฏิบัติให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตร ส่วนนิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าการบรรยายโดยอาจารย์ผู้สอนเป็นกิจกรรมสำคัญ รองลงมาได้แก่การอภิปรายกลุ่ม การศึกษาคูงานนอกสถานที่ และนิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าการศึกษานอกสถานที่เป็นกิจกรรมที่สำคัญมาก รองลงมา คือการเชิญวิทยากร และการปฏิบัติจริง

5.3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านการวัดและการประเมินผล อาจารย์, นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ และกลุ่มมนุษยศาสตร์ ประวัติศาสตร์ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุดเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลว่า ผู้สอนควรมีการประชุมตกลงร่วมกันอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อจะได้เกณฑ์ที่มีความชัดเจนรัดกุมยิ่งขึ้น ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าการประเมินจากการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน มีการประเมินเป็นระยะ ๆ

5.4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านการบริหารหลักสูตร อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุดเกี่ยวกับ กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่ควรสนับสนุนให้มีขึ้น คือ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การศึกษานอกสถานที่ การค้นคว้าจากแหล่งวิชาการที่ทันสมัย ส่วนด้านจำนวนผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาต่อห้องเรียนที่เหมาะสมนั้น อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุดเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียน

วิชาพื้นฐานทางการศึกษาต่อห้องเรียนที่เหมาะสม คือ จำนวนผู้เรียน 30 คน สำหรับนิสิต
บัณฑิตศึกษากลุ่มวิทยาการศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าการมีจำนวน
ผู้เรียน 20 คนต่อห้องเรียน ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์ และประวัติศาสตร์เห็นว่าการ
การมีจำนวนผู้เรียน 25 คนต่อห้องเรียน

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์และ
นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา
กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์และ
นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา
กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร

✓ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ อาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
ในปีการศึกษา 2528 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร จำนวน
38 คน และนิสิตบัณฑิตศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ทุกสาขาวิชาเอกของบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ปีการศึกษา 2528 ที่ผ่านการเรียน
รายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาครบทุกวิชาตามหลักสูตรแล้ว จำนวน 163 คน

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่คณะเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทาง
การศึกษาของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาร่วมทำด้าน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
แบ่งออกเป็นสามตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบ่งเป็น สถานภาพของ
อาจารย์ ได้แก่ วุฒิ ประสบการณ์ในการทำงาน และกลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่สอน
ส่วนสถานภาพของนิสิตบัณฑิตศึกษา ได้แก่ เพศ สาขาวิชาเอกที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วุฒิในระดับปริญญาตรี และประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษา
ในระดับบัณฑิตศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านต่าง ๆ ห้าด้าน คือ

1. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
2. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
3. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
4. การวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
5. การบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านต่าง ๆ

✕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติและเครื่องคำนวณ วกกลทาค่า ดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และค่าร้อยละ
2. ใช้ t - test ทดสอบความสำคัญทางสถิติของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม
3. ใช้ F - test ทดสอบความสำคัญทางสถิติของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม

ถ้าพบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ใช้ Scheffe' Method หาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่

4. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด แสดงค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ

✓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยเกร็งครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีดังนี้

1. ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านความมุ่งหมายของวิชา โดยเฉลี่ยทั้งอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทักษะอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ส่วนทักษะเป็นรายข้อนั้น ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในทักษะของอาจารย์และอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ วิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความสำคัญต่อหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตนั้น มีความสอดคล้องกับทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษา แต่อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในทักษะของอาจารย์และสอดคล้องกับนิสิตบัณฑิตศึกษา คือ ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐาน มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำทางการศึกษา แต่อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย

1.2 ด้านเนื้อหาวิชา โดยเฉลี่ยทั้งอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทักษะอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ส่วนทักษะเป็นรายข้อนั้น ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในทักษะของอาจารย์และนิสิตอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ แต่ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาและอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย เช่นเดียวกัน คือ เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เลือกมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในทักษะของอาจารย์แต่อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย มี 2 ข้อ คือ เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสม และเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีลักษณะเป็นสหวิทยาการ แต่ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาและอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย คือ เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทันสมัย

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉลี่ยทั้งอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทักษะอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ส่วนทักษะเป็นรายข้อนั้น ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในทักษะของอาจารย์และอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ ในการศึกษาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ผู้เรียนมีโอกาส

ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนั้น มีความสอดคล้องกับทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษา และอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย เช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในทัศนะของอาจารย์และสอดคล้องกับนิสิตบัณฑิตศึกษา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความทันสมัย แต่อยู่ในเกณฑ์ต่างกัน คือ ทัศนะของอาจารย์อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ส่วนทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย นอกจากนี้ ยังมีรายชื่อด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ในทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย ดังต่อไปนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนกับนักเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาก่อให้เกิดความสนใจแก่ผู้เรียน และการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง

1.4 ด้านการวัดและการประเมินผล โดยเฉลี่ยทั้งอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทัศนะอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ส่วนทัศนะเป็นรายข้อนั้น ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในทัศนะของอาจารย์และอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ ข้อสอบวิชาพื้นฐานทางการศึกษาส่งเสริมความคิดและสติปัญญาแก่ผู้เรียน แต่ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาและอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย เช่นเดียวกัน คือ อาจารย์ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในทัศนะของอาจารย์และอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ จำนวนครั้งในการทดสอบย่อยเหมาะสม แต่ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย คือ มีการร่วมวางแผน การวัดและการประเมินผล การเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนที่สอนรายวิชาเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีรายชื่อด้านการวัดและการประเมินผล ในทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย ดังต่อไปนี้ เกณฑ์การประเมินผลการเรียนมีความชัดเจน จำนวนครั้งในการทดสอบย่อยเหมาะสม ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชา และวิธีการประเมินผลมีความเหมาะสม

1.5 ด้านการบริหารหลักสูตร โดยเฉลี่ยทั้งอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทัศนะอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย ส่วนทัศนะเป็นรายข้อนั้น ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในทัศนะของอาจารย์และอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ การจัดกลุ่มผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสม แต่ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาและอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย

เช่นเดียวกัน ก็ การจัดตั้งหน่วยงานอิสระเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในทัศนะของอาจารย์และอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย คือ จำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีมากเกินไป แต่ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาและอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย เช่นเดียวกัน คือ หนังสือประกอบการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีปริมาณเพียงพอ นอกจากนี้ ยังมีรายชื่อด้านการบริหารหลักสูตรในทัศนะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ดังต่อไปนี้ อาจารย์มีทัศนะอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ การบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยบัณฑิตวิทยาลัยมีความเหมาะสม และการจัดตารางเวลาเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความเหมาะสม ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษามีทัศนะอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ การจัดตารางเวลาเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความเหมาะสม

2. เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิ ประสบการณ์ในการทำงาน และการสอนกลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาต่างกัน สรุปได้ดังนี้

2.1 ทัศนะของอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาและวุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา ที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.2 ทัศนะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีและต่ำกว่า และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2.3 ทัศนะของอาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก ที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3. เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีเพศ สาขาวิชาเอกที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน วุฒิในระดับปริญญาตรี และประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน สรุปได้ดังนี้

3.1 ทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.2 ทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และต่ำกว่า 3.50 ที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.3 ทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรีที่เป็นปริญญาทางการศึกษาและปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.4 ทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ระหว่างกลุ่มค่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.5 ทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษา ระหว่างกลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านศึกษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านมนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ ที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านความมุ่งหมายของวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ในด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อตรวจสอบเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านศึกษาศาสตร์มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านเนื้อหา วิชาพื้นฐานทางการศึกษาแตกต่างจากนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสมมติฐาน

4. เปรียบเทียบทักษะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ระหว่างอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านความมุ่งหมายของวิชา อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสมมติฐาน

4.2 ด้านเนื้อหาวิชา อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสมมติฐาน

4.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสมมติฐาน

4.4 ด้านการวัดและการประเมินผล อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสมมติฐาน

4.5 ด้านการบริหารหลักสูตร อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา มีทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า มีประเด็นที่สำคัญควรแก่การนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้าน
- ปรากฏว่า

1.1 ด้านความมุ่งหมายของวิชา อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาทั้งหมดมีความเห็นด้วยกับจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่ว่า วิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความสำคัญต่อหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต และมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ จรูญ โกมลบุญ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ข. 10) ที่ว่า วิชาพื้นฐานทางการศึกษาเป็นรากฐานของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอก มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาพื้นฐานหลักในด้านจิตวิทยา ปรัชญา สังคมและ เศรษฐศาสตร์ รวมทั้งการวิจัย เพื่อสามารถนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ปฏิบัติงานสอน สามารถเป็นผู้นำทางการศึกษา มีคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งความรับผิดชอบต่อสังคม

1.2 ด้านเนื้อหาวิชา อาจารย์เห็นว่าเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความเหมาะสม มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ส่วนมากเป็นผู้ที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา และมีประสบการณ์ในการสอนมากพอที่จะเข้าใจเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี และเสนอแนะว่าเนื้อหาวิชา วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย และสถิติอนุมาน ควรจะได้รับการปรับปรุงและไม่ควรจัดอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ส่วนวิชาที่จำเป็นจะห้คงกำหนดไว้ ได้แก่ พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา พื้นฐานทางสังคมวิทยาและ เศรษฐศาสตร์ของการศึกษา และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสถิติและการวิจัย นิสิตบัณฑิตศึกษาเห็นว่าเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสมแต่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับความทันสมัยของเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา อาจเป็นเพราะว่านิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนมากมีวุฒิปริญญาทางการศึกษา ซึ่งเคยเรียนรายวิชาที่คล้ายคลึงกับรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาแล้ว ดังนั้นนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านศึกษาศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ มีความเห็นตรงกันว่าเนื้อหาวิชาที่ควรปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ วิชาพื้นฐานทางสังคมวิทยาและ เศรษฐศาสตร์ของการศึกษา วิชาพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา วิชาพื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา

วิชาวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิชาการศึกษาเปรียบเทียบ ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านมนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ เห็นว่า ควรปรับปรุงทุกรายวิชาเพื่อให้น่าสนใจ สามารถนำไปใช้ได้เกิดประโยชน์ได้ และสอดคล้องกับสภาพการณ์ในสังคมในด้านรายวิชาที่ไม่ควรจัดให้อยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษานั้น นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกกลุ่มสาขาวิชาเอก มีความเห็นตรงกันว่า วิชาพื้นฐานทางการศึกษา วิชาพื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา วิชาพื้นฐานทางสังคมวิทยา และเศรษฐศาสตร์ของการศึกษานั้น จำเป็นต้องกำหนดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 77.48 มีวุฒิในระดับปริญญาตรีเป็นปริญญาตรีทางการศึกษา และร้อยละ 67.55 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ซึ่งจะส่งผลให้นิสิตบัณฑิตศึกษามีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ค่อยๆนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน สอน

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา มีความเห็นช่วยในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพราะการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาจะใช้วิธีการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ขาดการนำเอาสื่อการสอน และเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมมาใช้ ซึ่งจะก่อให้เกิดการขาดความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ดังกล่าวของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 13 - 15) ที่ว่า ปัญหาการเรียนการสอนอาจจะเกิดจากตัวผู้สอนไม่ทราบว่าคุณภาพของตนเองเป็นอย่างไร มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเพียงใด ไม่รู้จักผู้เรียน ขาดประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการสอนและการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ผู้เรียน บางครั้งก็ไม่มีความรู้เพียงพอที่จะสอน ขาดหนังสือประกอบการค้นคว้า ขาดประสบการณ์ด้านการวิจัย เนื่องจากมีภาระหน้าที่การสอนมาก นอกจากนั้นยังอาจจะขาดแคลนผู้ทรงคุณวุฒิและไม่ตรงตามเกณฑ์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสเสกศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จึงเท่ากับเปิดโอกาสให้นิสิตบัณฑิตศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ และรู้จักและเข้าใจกระบวนการเรียนที่เหมาะสม ดังนั้นนโยบายของ กานดา ณ ถลาง (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527 ก. 12 - 13) เกี่ยวกับคุณภาพด้านวิชาการสอนของบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา คือ

เน้นวิธีการคิด ไม่เน้นเนื้อหา รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ สามารถเลือกสรรความรู้ รู้จักระเบียบวิธีวิจัย สามารถเป็นทั้งผู้ใช้ผลการวิจัยและผู้ผลิตงานวิจัย มีวุฒิภาวะในทางวิชาการ ในด้านพหุสูตร ติดตามความเจริญก้าวหน้าของวิชาการ สามารถย่อยความรู้และถ่ายทอดได้ และเป็นแหล่งพึ่งพิงทางวิชาการสอนของสังคม นิสิตบัณฑิตศึกษาเห็นด้วยอาจเป็นเพราะระดับการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ประสบการณ์ในการทำงาน และสาขาวิชาเอกเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะนี้

ประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาอีก คือ อาจารย์เห็นช่วยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความทันสมัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะธรรมชาติ และเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีขีดจำกัดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แปลกใหม่อยู่เสมอ นิสิตบัณฑิตศึกษาไม่เห็นด้วยที่ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความทันสมัย กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาก่อให้เกิดความสนใจแก่ผู้เรียน และการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงนั้น อาจเป็นเพราะ ปัญหาในด้านการบริหารงานการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เช่น ขาดบุคลากรในสาขาวิชาสถิติ วิจัย และวิชาพื้นฐานทางการศึกษา การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม ขาดแหล่งวิทยากรที่ทันสมัยทั้งในด้านและเทคโนโลยี

1.4 การวัดและการประเมินผล อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา มีทัศนะอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่างก็เป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาและอยู่ในวิชาชีพสาขาศึกษาศาสตร์ด้วยกัน จึงมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทและวิธีการในการประเมินผล และวัดผลที่ไม่แตกต่างกัน ประกอบกับทัศนะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มวิทยาสาสตร์ ผลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์ และนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุดเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลว่าผู้สอนควรมีการประชุมตกลงร่วมกันอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อที่จะได้เกณฑ์ที่มีความชัดเจนรัดกุมยิ่งขึ้น ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มศึกษาศาสตร์มีความเห็นว่า การประเมินผลจากการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และมีการประเมินเป็นระยะ ๆ

1.5 การบริหารหลักสูตร อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีที่ถนัดอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาปัจจุบันนี้อยู่ในความรับผิดชอบของบัณฑิตวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้ประสานงานการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยไม่มีบุคลากรทางการสอน และการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาอยู่ในสังกัดเลย จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน การลงทะเบียนเรียน การจัดการสอน การจัดห้องเรียน การขอความร่วมมือจากคณาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาซึ่งสังกัดอยู่ตามภาควิชา คณะหรือสถาบันของมหาวิทยาลัย และก่อให้เกิดการขาดความเข้าใจ การติดต่อสัมพันธ์และประสานงานกันระหว่างบัณฑิตวิทยาลัย กับนิสิตบัณฑิตศึกษา อาจารย์ผู้สอนกับบัณฑิตศึกษา และแม้กระทั่งระหว่างอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้วยกันเอง อันจะส่งผลกระทบต่อมาตรฐานด้านการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล จึงเห็นควรให้จัดตั้งหน่วยงานอิสระเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตร วิชาพื้นฐานทางการศึกษา โดยหน่วยงานอิสระนี้เกิดขึ้นโดยมีเป้าหมาย เพื่อต้องการให้การดำเนินการนั้นบรรลุตามจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาอย่างแท้จริง ให้การบริการต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีบุคลากร อุปรกรณ์ของตนเองโดยเฉพาะงบประมาณ และความคิดความชอบก็สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระและมีความพร้อม

เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ตามความคิดเห็นของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2526 : 97) ก็คือ เมื่อมีหน่วยงานอิสระเกิดขึ้นแล้วก็จะได้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานที่มีแนวคิด ทักษะ และหลักการใกล้เคียงกัน สอดคล้องต่อกัน หรือมีความแตกต่างกันก็อธิบายถกเถียง ทักท้วง แก้ไขกันได้ง่าย อันจะทำให้การดำเนินงานวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในแง่ของการบริหารนับแต่การตัดสินใจ การให้ความดีความชอบ การกำหนดจุดมุ่งหมาย เหล่านี้ก็จะทำให้ต่างมีอิสระคล่องตัว และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิ ประสบการณ์ในการทำงาน และการสอนกลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอัน อาจเป็นเพราะว่า

กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ในการวิจัยครั้งนี้เมื่อจำแนกตามสถานภาพแล้วมีจำนวนไม่เหมาะสมต่อการนำมาเปรียบเทียบทัศนะระหว่างกัน ดังเช่น วุฒิ อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษามีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 ส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษามีเพียง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 ในลักษณะเช่นนี้อาจทำให้ความึกเห็นที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในทุกด้านไม่แตกต่างกัน หรืออาจจะเป็นเพราะอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทั้งบังคับและเลือกแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามเฉพาะวิชาที่ตนเองสอนเท่านั้น เพราะวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละวิชาจะมีลักษณะธรรมชาติของวิชาเฉพาะของตนเอง และมีข้อเสนอแนะของอาจารย์ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านเนื้อหาวิชาอาจารย์มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชาสถิติและวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ควรได้รับการปรับปรุง และไม่ควรถูกอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ส่วนวิชาที่จำเป็นจะต้องกำหนดไว้ ได้แก่ วิชาพื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา วิชาสถิติ และวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชามากที่สุด ได้แก่ การให้ผู้เรียนอภิปรายมาก ๆ รองลงมาเป็นกิจกรรมให้ค้นคว้าด้วยตนเองและการใช้สื่อทัศนอุปกรณ์มาก ๆ นอกจากนี้ด้านการวัดและการประเมินผล อาจารย์มีความเห็นเหมือนกันว่า ผู้สอนควรมีการประชุมตกลงร่วมกันอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อให้ได้เกณฑ์ที่มีความชัดเจนรัดกุมยิ่งขึ้น และด้านสุดท้ายเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรสนับสนุนให้มีขึ้น คือ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การศึกษานอกสถานที่ การค้นคว้าจากแหล่งวิชาการที่ทันสมัย ส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องที่เหมาะสม อาจารย์มีความคิดเห็นว่าควรมีจำนวนผู้เรียน 30 คน ต่อ 1 ห้องเรียน ซึ่งเป็นจำนวนที่ผู้วิจัยเห็นด้วยว่าเป็นจำนวนไม่มากไม่น้อยเกินไป เหมาะสมกับสภาพของห้องเรียนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3. ผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทุกด้าน ระหว่างนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพต่าง ๆ แตกต่างกันคือ เนศชายและเพศหญิง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และต่ำกว่า 3.50 ลงมา วุฒิปริญญาตรีที่เป็นปริญญาตรีทางการศึกษากับปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา และที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของกลุ่มต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปนั้น ปรากฏว่ามีทัศนะไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพแตกต่างกันเหล่านั้น

มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันว่า วิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นต่อการนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพหลังจากจบการศึกษากลับไปแล้ว และอาจเป็นไปได้ที่นิสิตบัณฑิตศึกษาเหล่านี้ได้รับประสบการณ์ในการเรียนการสอนจากอาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษากลุ่มเดียวกัน ซึ่งมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและแสดงบทบาทสอดคล้องกับความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน กลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านศึกษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาเอกด้านมนุษยศาสตร์ และประวัติศาสตร์ มีทัศนะไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ยกเว้นด้านเนื้อหาวิชาที่นิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้านศึกษาศาสตร์มีทัศนะที่แตกต่างจากนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกทางด้าน วิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า ลักษณะธรรมชาติของวิชาที่เรียนจะฝึกฝนคนในแต่ละวิชาชีพให้มีบุคลิกภาพและทัศนคติที่แตกต่างกัน นิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกด้านศึกษาศาสตร์มีความต้องการวิชาพื้นฐานทางการศึกษามากกว่าในการสนับสนุนวิชา เอกหรือวิชาชีพ ซึ่งต่างจากนิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ ที่มีความต้องการความเชี่ยวชาญในวิชาเฉพาะสาขา ประกอบกับลักษณะธรรมชาติของวิชาที่นิสิตบัณฑิตศึกษาทั้งสองกลุ่มเรียนมีความแตกต่างกันด้วย ดังข้อสนับสนุนจากแบบสอบถามปลายเปิด นิสิตบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชาเอกด้านวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา และภูมิศาสตร์ มีความคิดเห็นว่ารายวิชาพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา และพื้นฐานทางสังคมวิทยา และเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา ไม่ควรจัดอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ถึงร้อยละ 77.77

4. ผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล พบว่า อาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่าทั้งอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทัศนะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านความมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วย ที่เป็นเช่นนี้

อาจเป็นเพราะทั้งอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาร้อยละ 84.21 เป็นผู้ที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา และนิสิตบัณฑิตศึกษาร้อยละ 77.48 เป็นผู้ที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรี เป็นปริญญาทางการศึกษา ย่อมจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานทางวิชาชีพครู ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน แต่ที่มีทัศนะแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น อาจเป็นเพราะว่าบทบาทที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาแตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารหลักสูตร ทั้งอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษามีทัศนะไม่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีการปรับปรุงการบริหารหลักสูตร เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การศึกษานอกสถานที่ การเชิญวิทยากร การค้นคว้าจากแหล่งวิชาการที่ทันสมัย และเห็นว่าควรจัดจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนที่เหมาะสมคือ 30 คน พร้อมกับเห็นควรให้จัดตั้งหน่วยงานอิสระเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตร วิชาพื้นฐานทางการศึกษา อันอาจทำให้การจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการศึกษาครั้งนี้ สรุปเป็นข้อเสนอแนะ สำหรับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านความมุ่งหมายของวิชา ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการผลิตบัณฑิตให้บรรลุตามเป้าหมาย และสมควรจัดสัมมนาทางวิชาการ เกี่ยวกับการเขียนความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ซึ่งปัจจุบันนี้ยังมีได้เขียนระบุไว้ในหนังสือหลักสูตรให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดทิศทางทั้งในการสอนของอาจารย์และการเรียนของนิสิตบัณฑิตศึกษา

2. ด้านเนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติจริงได้และมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน แต่ก็ควรจะสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและนิสิตบัณฑิตศึกษาเจาะลึกในแต่ละรายวิชา เพื่อประเมินความทันสมัย ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และความสอดคล้องกับสังคม ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุงรายละเอียดของเนื้อหาวิชา ตลอดจนตัวของรายวิชาเองให้สัมพันธ์กับเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ควรมีการวางแผนการสอนและใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาให้มากที่สุด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนอภิปรายแทนการบรรยาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนในการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บัณฑิตวิทยาลัยควรเป็นผู้นำในการกระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุนให้อาจารย์ใช้สื่อการสอนหรือสื่อที่ทันสมัยที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตศึกษาก่อเกิดความสนใจและเข้าถึงวิชาพื้นฐานทางการศึกษามากยิ่งขึ้น การฝึกปฏิบัติจริงและการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาปาฐกถาหรืออภิปรายก็นับได้ว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ควรจัดให้กับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของนิสิตบัณฑิตศึกษาให้มีความลุ่มลึกยิ่งขึ้น

4. ด้านการวัดและการประเมินผล บัณฑิตวิทยาลัยสมควรเป็นผู้ประสานงานจัดการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและการประเมินผลเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้แต่ละรายวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีเกณฑ์การประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันถึงแม้ว่า รายวิชาหนึ่ง ๆ จะมีอาจารย์สอนหลายคนก็ตาม นอกจากนั้นยังสมควรที่จะวัดและประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และควรกำหนดข้อตกลงในเรื่องจำนวนครั้งและระยะเวลาในการวัดและการประเมินผลให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้ข้อมูลและสามารถวางแผนทั้งการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการบริหารหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัยสมควรปรับปรุงเรื่องการบริหารหลักสูตรเป็นการเร่งด่วน การบริหารวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยคณะกรรมการ มีข้อจำกัดคือ คณะกรรมการเป็นบุคลากรขององค์กรอื่น ๆ ภายในมหาวิทยาลัย มีแต่หน้าที่ไม่มีอำนาจตัดสินใจโดยตรง การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือดำเนินการใด ๆ มักจะทำได้ไม่เต็มที่ และมักจะตกลงกันไต่ยากในเรื่องต่าง ๆ การบริหารวิชาพื้นฐานทางการศึกษาควรจัดตั้งเป็นหน่วยงานอิสระชั้น เพราะการบริหารงานโดยหน่วยงานอิสระมีเป้าหมาย เพื่อต้องการให้การดำเนินการนั้นบรรลุตามจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาอย่างแท้จริง ให้บริการต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ของตนเองโดยเฉพาะงบประมาณ และควมดีความชอบก็สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระและมีความพร้อม

เมื่อมีหน่วยงานอิสระเกิดขึ้นแล้วก็จะได้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานที่มีแนวคิด
ทัศนคติ และหลักการใกล้เคียงกัน สอดคล้องกัน หรือถ้ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ก็อภิปราย
ถกเถียง ทักท้วง แก้ไขกันได้ง่าย อันจะทำให้การบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการจัดหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
ในส่วนที่เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้สามารถนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติ
ในการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ทั้งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ
มหาวิทยาลัยในประเทศไทย ให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมประเทศไทย
2. ควรได้ศึกษาทัศนะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่และที่จบไปแล้ว
และผู้บริหารที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละรายวิชา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการนำผล
การวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
3. ควรมีการประเมินคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้สอนรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ฝึกอบรม และจัดตั้งหน่วยพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณภาพเหมาะสม
กับการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

1999

บรรณานุกรม

- กาญจนา บุญรัมย์ สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 117 หน้า อัดสำเนา
- ชนิดา รัชนีพลเมือง "ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของสาขาวิชาพื้นฐานการศึกษาในต่างประเทศ" รายงานการประชุมวิชาการปัจจุบันและอนาคตของสาขาวิชาพื้นฐานการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 15 - 17 พฤศจิกายน 2525, 182 หน้า อัดสำเนา
- ✓ณรงค์ อุประพิทุกุล ความมุ่งหมายของการฝึกหัดครู ตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 71 หน้า อัดสำเนา
- นิเวศน์ ธรรมรักษ์ ทัศนะของอาจารย์ บัณฑิต และนิสิต ต่อหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 69 หน้า อัดสำเนา
- บุญศรี ไพรัตน์ การประเมินผลหลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุด (L.Sc. 101) ในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยวิชาการศึกษา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 57 หน้า อัดสำเนา
- พัทยา สายหนู "ภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอน" รายงานการสัมมนาภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2519, 212 หน้า อัดสำเนา
- พีรชาติ สัจจารัตน์ "ความหมาย ลักษณะ ขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของวิชาพื้นฐานการศึกษา" รายงานการประชุมวิชาการปัจจุบันและอนาคตของสาขาวิชาพื้นฐานการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 15 - 17 พฤศจิกายน 2525, 182 หน้า อัดสำเนา
- ไพฑูรย์ สิบลาวัฒน์ หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2522, 237 หน้า

- ✓ ไพฑูรย์ สีนลาร์ตม์ "รายงานการวิจัยเรื่องสถานภาพและปัญหาของวิชาพื้นฐานทั่วไป"
 ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง วิชาพื้นฐานทั่วไป ศูนย์สารนิเทศ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 4 สิงหาคม 2522, 308 หน้า
- ไพฑูรย์ หวังพานิช "การวัดและประเมินผลการศึกษา" ใน สรุปผลสัมมนาอาจารย์ใหม่
 หน้า 61 - 62 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521
- ✓ ยุภา บุษยะ การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีพรูในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร
 ปริญญาทิพนธ์ กต.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 114 หน้า
 อัดสำเนา
- เรณู ผลสวัสดิ์ พัฒนาการของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 224 หน้า อัดสำเนา
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2
 โรงพิมพ์ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 286 หน้า
- วิชนี กัลลตรกูล บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคกลาง
 วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 176 หน้า อัดสำเนา
- ✓ วันชัย ศุภนกร การศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการเรียนการสอนรายวิชา
การศึกษางานรายวิชา ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ปริญญาทิพนธ์ กต.ม. วิทยาลัย
 วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 239 หน้า อัดสำเนา
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา มหาวิทยาลัยแห่งสิงคโปร์ ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 126 หน้า
- กรีนกรนิทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย กองแผนงาน งานวิจัยสถาบัน ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวน
นิสิต นักเรียนสาธิต และบุคลากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2529
 2529, 12 หน้า อัดสำเนา
- กรีนกรนิทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 1
 กรกฎาคม - กันยายน 2528, ม.ป.ท., 158 หน้า
- กรีนกรนิทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2527
 โรงพิมพ์ศรีอนันต์ 2528, 341 หน้า

ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต พุทธศักราช 2519 โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง 2519, 245 หน้า

(ก.) รายงานการสัมมนาวิชาการตามโครงการสัมมนาเกี่ยวกับการขยายงาน และคุณภาพของบัณฑิตศึกษา 13 - 14 สิงหาคม 2527, 155 หน้า อัดสำเนา

(ข.) รายงานการประชุมเชิงวิชาการเกี่ยวกับการประสานงานการสอนวิชา พื้นฐานทางการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา 13 กันยายน 2527, 25 หน้า อัดสำเนา

รายงานการสัมมนาหลักสูตรตามโครงการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญามหาบัณฑิต พ.ศ. 2526 23 - 24 มีนาคม 2526, 115 หน้า อัดสำเนา

ศรีนครินทร์วิโรฒ บางแสน, มหาวิทยาลัย คู่มือการศึกษา 2526 - 2527 โรงพิมพ์ การศาสนา 2526, 196 หน้า

ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัย พิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัย ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร ปี พ.ศ. 2529 โรงพิมพ์อักษรไทย 2529, 87 หน้า

ปฐมนิเทศ '28 เจ้าพระยาการพิมพ์ 2528, 146 หน้า

ศรีนครินทร์วิโรฒ พิษณุโลก, มหาวิทยาลัย พิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัย ศรีนครินทร์วิโรฒ วิทยาเขตภาคเหนือ (พิษณุโลก) 13 กรกฎาคม 2526

โรงพิมพ์พิมพ์เนศ 2526, 55 หน้า

ศรีนครินทร์วิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย พิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดมหาสารคาม วันเสาร์ ที่ 30 มิถุนายน พุทธศักราช 2527 ทันใจการพิมพ์ 2527, 54 หน้า

ศรีนครินทร์วิโรฒ สงขลา, มหาวิทยาลัย คู่มือการศึกษา ปีการศึกษา 2528 โรงพิมพ์ มงคลการพิมพ์ 2528, 272 หน้า

✓ ศรีนวล แก้วแพรง ปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร 2527, 119 หน้า อัดสำเนา

- สมบูรณ์ ชิตหงษ์ การประเมินผลหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปรินทิพินท์ กศ.ด. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 119 หน้า อัดสำเนา
- สุนทร บำเรอราช ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตเกี่ยวกับระบบการวัดผลและประเมินผล
การศึกษา ของวิทยาลัยครูในภาคกลาง วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2518, 129 หน้า อัดสำเนา
- อนันต์ ศรีโสภาก การวัดและการประเมินผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช
 2524, 251 หน้า
- Good, Carter Victor. Dictionary of Education. New York,
 McGraw - Hill, 1973. 681 p.
- Regesse, Kahsey. "Study of Objective and The Curriculum of Teacher
 Education in The Faculty of Education," Dissertation Abstracts
International. 39 (2) : 647 - 648, August, 1971.
- Trites, Donald George. "Examination of Some Relationship Between
 Future Study and Curriculum as A Theoretical and Practical
 Activity," Dissertation Abstracts International. 39 (2) :
 655 A, August, 1978
- Wampler, Frederick F. "An Analysis of the Strengths and Weakness
 of the Teacher Education Program at Bridge - Water College,
 Based Upon A Follow - up Inquiry of Graduates of Three Consecutive
 Years," Dissertation Abstracts. 23 • 4046 - 4047, April, 1960.

ภาคผนวก

๕

ภาคผนวก ก

ทักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อ วิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ตาราง 26 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านของ
นิสิตบัณฑิตศึกษา เพศชายและหญิง

ด้าน	เพศ	n	\bar{X}	S.D.
ความมุ่งหมายของวิชา	ชาย	53	2.82	0.50
	หญิง	98	2.87	0.42
เนื้อหาวิชา	ชาย	53	2.59	0.44
	หญิง	98	2.69	0.43
กิจกรรมการเรียนการสอน	ชาย	53	2.48	0.47
	หญิง	98	2.52	0.50
การวัดและการประเมินผล	ชาย	53	2.51	0.40
	หญิง	98	2.52	0.40
การบริหารหลักสูตร	ชาย	53	2.43	0.37
	หญิง	98	2.31	0.40

ตาราง 27 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านของ
นิสิตบัณฑิตศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเอกระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

ด้าน	กลุ่มสาขาวิชาเอกในระดับบัณฑิตศึกษา	n	\bar{x}	S.D.
ความมุ่งหมายของวิชา	ศึกษาศาสตร์	86	2.89	.37
	วิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์	33	2.81	.48
	มนุษยศาสตร์ และประวัติศาสตร์	32	2.80	.60
เนื้อหาวิชา	ศึกษาศาสตร์	86	2.75	.40
	วิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์	33	2.47	.49
	มนุษยศาสตร์ และประวัติศาสตร์	32	2.60	.40
กิจกรรมการเรียนการสอน	ศึกษาศาสตร์	86	2.54	.46
	วิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์	33	2.48	.63
	มนุษยศาสตร์ และประวัติศาสตร์	32	2.45	.40
การวัดและการประเมินผล	ศึกษาศาสตร์	86	2.60	.35
	วิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์	33	2.49	.51
	มนุษยศาสตร์ และประวัติศาสตร์	32	2.44	.37
การบริหารหลักสูตร	ศึกษาศาสตร์	86	2.37	.36
	วิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษาและภูมิศาสตร์	33	2.36	.51
	มนุษยศาสตร์ และประวัติศาสตร์	32	2.31	.34

ตาราง 28 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนที่คะแนนต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านของนิสิต
บัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ด้าน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	\bar{X}	S.D.
ความมุ่งหมายของวิชา	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.89	0.42
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.81	0.49
เนื้อหาวิชา	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.70	0.41
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.60	0.47
กิจกรรมการเรียนการสอน	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.52	0.50
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.49	0.47
การวัดและการประเมินผล	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.54	0.36
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.50	0.45
การบริหารหลักสูตร	ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	86	2.31	0.37
	ต่ำกว่า 3.50	65	2.40	0.42

ตาราง 29 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านของ
นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรีต่างกัน

ด้าน	วุฒิในระดับปริญญาตรี	n	\bar{X}	S.D
ความมุ่งหมายของ วิชา	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.88	0.43
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ทางการศึกษา	34	2.76	0.51
เนื้อหาวิชา	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.65	0.44
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ทางการศึกษา	34	2.66	0.42
กิจกรรมการเรียนการสอน	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.51	0.51
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ทางการศึกษา	34	2.51	0.40
การวัดและการประเมินผล	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.51	0.42
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ทางการศึกษา	34	2.55	0.33
การบริหารหลักสูตร	ปริญญาทางการศึกษา	117	2.35	0.40
	ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ทางการศึกษา	34	2.34	0.37

ตาราง 30 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในแต่ละด้านของนิสิต
บัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน

ด้าน	ประสบการณ์ในการทำงานก่อน เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา	n	\bar{X}	S.D.
ความมุ่งหมายของวิชา	ต่ำกว่า 5 ปี	49	2.85	.49
	5 - 10 ปี	75	2.88	.43
	มากกว่า 10 ปี	27	2.80	.48
เนื้อหาวิชา	ต่ำกว่า 5 ปี	49	2.65	.41
	5 - 10 ปี	75	2.69	.47
	มากกว่า 10 ปี	27	2.56	.37
กิจกรรมการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 5 ปี	49	2.47	.44
	5 - 10 ปี	75	2.56	.48
	มากกว่า 10 ปี	27	2.42	.58
การวัดและการประเมินผล	ต่ำกว่า 5 ปี	49	2.51	.41
	5 - 10 ปี	75	2.56	.40
	มากกว่า 10 ปี	27	2.42	.39
การบริหารหลักสูตร	ต่ำกว่า 5 ปี	49	2.39	.41
	5 - 10 ปี	75	2.33	.35
	มากกว่า 10 ปี	27	2.35	.48

ภาคผนวก ข
ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

1. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านเนื้อหาวิชา

ตาราง 31 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่ควรจะมีการปรับปรุง

ความคิดเห็น	อาจารย์ n = 18	นิสิตบัณฑิตศึกษา		
		กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
		n = 57	n = 16	n = 26
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
1. ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชา				
- พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา	2	9	2	1
- วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์และวิชาสถิติ	5	4	-	5
- พื้นฐานทางเทคโนโลยีในการศึกษา	1	4	-	-
- พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา	2	16	5	9
- พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา	-	2	1	-
- การศึกษาเปรียบเทียบ	4	10	3	2
- จริยธรรมวิชาชีพ	-	-	-	3

1. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษา เกี่ยวกับวิชาพื้นฐาน
ทางการศึกษา ในด้านเนื้อหาวิชา

ตาราง 3-1 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่ควรจะมีการปรับปรุง

ความคิดเห็น	อาจารย์ n = 18	นิสิตบัณฑิตศึกษา		
		กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
		n = 57	n = 16	n = 26
ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
1. ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชา				
- พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา	2	9	2	1
- วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์และวิชาสถิติ	5	4	-	5
- พื้นฐานทางเทคโนโลยีในการศึกษา	1	4	-	-
- พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา	2	16	5	9
- พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา	-	2	1	-
- การศึกษาเปรียบเทียบ	4	10	3	2
- จริยธรรมวิชาชีพ	-	-	-	3

ตาราง 31 (ต่อ)

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 18	n = 57	n = 16	n = 26
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
2. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษาที่ให้เรียนควร เห็นเนื้อหาเดียวกัน	-	3	1	2
3. เพิ่มเนื้อหาด้านคุณธรรมและ จริยธรรมหรือเพิ่มเนื้อหาวิชา ที่สร้างฐานของความเป็น มนุษย์ที่ดีและเป็นสหวิทยาการ	4	3	1	-
4. ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาให้มากขึ้น และมีการจัดลำดับให้เห็นภาพ ของวิวัฒนาการในแต่ละวิชา	-	2	3	-
5. ควรเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพราะผู้เรียนทางคณะ มนุษยศาสตร์มีความจำเป็น ต้องศึกษามากกว่าวิจัยเชิง ปริมาณ	-	-	-	3
6. ไม่ควรบังคับให้เรียน	-	-	-	1
รวม	18	57	16	26

2
 ตาราง 32 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับรายวิชา
 ที่ไม่ควรจัดอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 6 ความถี่	n = 20 ความถี่	n = 9 ความถี่	n = 11 ความถี่
1. วิชาที่ไม่ควรจัดอยู่ในหมวด วิชาพื้นฐานทางการศึกษา				
- พื้นฐานทางเทคโนโลยีใน การศึกษาควรเป็นวิชา เอกมากกว่า	1	-	-	-
- วิธีการวิจัยทางพฤติกรรม ศาสตร์และสังคมศาสตร์	2	1	-	3
- จริยธรรมวิชาชีพเพราะ สามารถสอดแทรกใน เนื้อหาวิชาอื่นได้	1	3	-	1
- พื้นฐานทางปรัชญาของการ ศึกษาพื้นฐานทางจิตวิทยา ของการศึกษาและพื้นฐาน ทางสังคมวิทยาและ เศรษฐศาสตร์ของการศึกษา	-	9	7	3
- การศึกษาเปรียบเทียบ	-	3	-	-

ตาราง 32 (ต่อ)

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 6	n = 20	n = 9	n = 11
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
2. รายวิชาที่จัดไว้เหมาะสมดีแล้ว แต่ไม่ควรบังคับให้เรียน	1	4	1	4
3. วิชาที่มีอยู่ในวิชาเอกหรือโท แล้ว	1	-	-	-
4. ไม่ควรจัดทุกวิชา	-	-	1	-
รวม	6	20	9	11

3
ตาราง 33 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับรายวิชา
ที่จำเป็นจะต้องกำหนดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 17	n = 52	n = 17	n = 15
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
1. รายวิชาที่จำเป็นจะต้องกำหนด ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทาง การศึกษา				

ตาราง 33 (ต่อ)

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 17	n = 52	n = 17	n = 15
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
- พื้นฐานทางจิตวิทยาของ การศึกษา	3	5	2	1
- พื้นฐานทางปรัชญาของ การศึกษา	1	2	1	1
- พื้นฐานทางสังคมวิทยาและ เศรษฐศาสตร์ของการ ศึกษา	3	8	2	1
- วิชาสถิติและวิชาวิธีการวิจัย ทางพฤติกรรมศาสตร์และ สังคมศาสตร์	3	8	3	3
- พื้นฐานทางเทคโนโลยีใน การศึกษา	1	3	2	3
- จริยธรรมวิชาชีพ	2	3	-	2
- การศึกษาเปรียบเทียบ	-	5	-	-
2. เทคนิคการวิจัย	2	-	-	-
3. วิชาชีพครูชั้นสูง	-	1	-	-
4. วิชาคอมพิวเตอร์	-	1	1	-

ตาราง 33 (ต่อ)

ความคิดเห็น	อาจารย์ n = 17	นิสิตบัณฑิตศึกษา		
		กลุ่มศึกษาศาสตร์ n = 52	กลุ่มวิทยาศาสตร์ n = 17	กลุ่มมนุษยศาสตร์ n = 15
		ความถี่	ความถี่	ความถี่
5. การบริหารงานในสาขาวิชา ที่เรียน	-	-	1	-
6. รายวิชาที่จัดไว้เหมาะสม ถี่แล้ว	2	16	5	4
รวม	17	52	17	15

2. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ตาราง 34 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชามากที่สุด

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 16	n = 52	n = 16	n = 24
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
1. การบรรยายโดยอาจารย์ผู้สอน การอภิปรายกลุ่ม การศึกษา งานนอกสถานที่	3	5	9	-
2. ให้ผู้เรียนอภิปรายมาก ๆ ค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้ โสตทัศนูปกรณ์มาก ๆ	5	8	3	-
3. กิจกรรมย่อยแตกต่างกันไปตาม วิชาต่าง ๆ	1	-	-	-
4. ควรมีกิจกรรมปฏิบัติให้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและ เนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตร	-	28	-	-
5. เหมาะสมดีแล้ว	-	3	-	-
6. ค้นคว้าเอกสาร วิเคราะห์ เนื้อหา อภิปรายและแสดง ความคิดเห็น	4	-	3	-

ตาราง 34 (ต่อ)

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 16	n = 52	n = 16	n = 24
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
7. การศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากรฝึกปฏิบัติจริง	-	7	-	12
8. จัดสัมมนา มาก ๆ การให้ค้นคว้าใช้ปฏิบัติจริง	-	1	-	7
9. เชิญวิทยากร หมุนเวียนผู้สอน เพื่อให้ปีแนวคิดหลาย ๆ แนว	-	1	-	-
10. วิชาการวิจัยทางพฤติกรรม-ศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษาให้เขียนหัวข้อและเค้าโครงเป็นรายงาน	-	2	-	-
11. ไม่ควรมีกิจกรรม	-	-	1	-
12. การทดลอง ปรุงงาน เขียนรายงานและการรายงานหน้าชั้นเรียน	-	-	-	5
13. อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียน ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน	-	-	1	-

ตาราง 34 (ต่อ)

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์ n = 16	กลุ่มศึกษาศาสตร์ n = 52	กลุ่มวิทยาศาสตร์ n = 16	กลุ่มมนุษยศาสตร์ n = 24
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
14. ควรให้มีการจัดสถานการณ์จำลองสำหรับผู้เรียนที่ไม่เคยเป็นครู	-	-	-	1
รวม	16	52	16	24

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับพื้นฐานทางการศึกษาในด้าน การวัดผลและการประเมินผล

ตาราง 35 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์ n = 10	กลุ่มศึกษาศาสตร์ n = 47	กลุ่มวิทยาศาสตร์ n = 12	กลุ่มมนุษยศาสตร์ n = 16
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
1. ประเมินจากการร่วมกิจกรรมของผู้เรียนและมีการประเมินเป็นระยะ ๆ	1	25	-	3

ตาราง 35 (ต่อ)

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 10	n = 47	n = 12	n = 16
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
2. ควรเน้นทางด้าน Formative Evaluation และมี การประเมินการวัดกว้าง ๆ หลาย ๆ แบบ หลาย ๆ ครั้ง	3	5	5	-
3. ผู้สอนควรมีการประชุมตกลง ร่วมกันอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อจะได้เกิดผลที่มีความชัดเจน รัดกุมยิ่งขึ้น	5	6	5	5
4. ควรเน้นด้านความจำ ทฤษฎี และการประยุกต์ใช้พอ ๆ กัน หรือให้แสดงความคิดเห็น มาก ๆ รวมทั้งการนำไป ใช้ด้วย	-	-	1	4
5. ใช้ข้อสอบแบบ Take Home และอุผลงานที่ปฏิบัติประกอบ ไปด้วย	1	4	-	2

ตาราง 35 (ต่อ)

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 10	n = 47	n = 12	n = 16
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
6. ไม่ควรให้เกรด C, D เพราะ นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานมา มากพอสมควร แต่อาจตอบไม่ ตรงจุด ซึ่งไม่ได้หมายความว่า นิสิตไม่รู้อะไรเลย	-	-	1	-
7. ควรแบ่งคะแนนระหว่างปฏิบัติ และทฤษฎีเป็นส่วน ๆ	-	4	-	-
8. ยกเลิกสอบข้อเขียนพิสดาร	-	1	-	-
9. ควรตรวจสอบความรู้ผู้เรียน ก่อนสอน	-	1	-	-
10. การวัดผลแบบเก่ากับไม่ผ่าน เท่านี้	-	1	-	-
11. ประเมินทุก ๆ ชั่วโมงเพื่อ ผู้เรียนจะได้ทราบถึงพัฒนาการ ของตน	-	-	-	2
รวม	10	47	12	16

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับวิชาพื้นฐาน
ทางการศึกษา ในด้านการบริหารหลักสูตร

ตาราง 36 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรม
เสริมหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่ควรสนับสนุนให้มีขึ้น

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษากาสตรี	กลุ่มวิททยาการศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 11	n = 21	n = 11	n = 16
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
1. เขิญวิทยากรมาบรรยาย ศึกษานอกสถานที่ มีการค้นคว้า จากแหล่งวิชาการที่ทันสมัย	5	13	5	6
2. อภิปรายระหว่างผู้เรียนแต่ละ กลุ่มและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติจริง	1	7	-	-
3. แต่งตั้งคณะกรรมการให้ คำปรึกษาหารือ เวียนกันไป	2	2	-	-
4. จัดสัมมนาระหว่างนิสิตเพื่อให้ เกิดบูรณาการเกี่ยวกับวิชา พื้นฐานทางการศึกษาทั้งใน และนอกสถาบัน	2	-	1	5
5. ควรให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม หรือจัดกิจกรรมโดยตนเองมาก ขึ้น เลือกผู้สอนเองได้	1	-	2	-

ตาราง 36 (ต่อ)

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 11	n = 21	n = 11	n = 16
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
6. การแนะนำการศึกษาค้นคว้า	-	1	-	2
7. ฝึกการใช้ทฤษฎีต่าง ๆ ในวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เพื่อแก้ไขสถานการณ์จริง	-	-	-	3
8. จัดอภิปรายนอกเวลาเรียน โดยวิทยากร	-	-	1	-
9. การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัย	-	1	1	-
10. ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม	-	-	1	-
11. ตั้งชมรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ นิสิตทุกวิชาเอก เข้าร่วมกลุ่มได้	-	2	-	-
รวม	11	21	11	16

ตาราง 37 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับจำนวนของผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาต่อห้องเรียนที่เหมาะสม

ความคิดเห็น	นิสิตบัณฑิตศึกษา			
	อาจารย์	กลุ่มศึกษาศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มมนุษยศาสตร์
	n = 9	n = 53	n = 16	n = 22
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
1. จำนวนผู้เรียน 5 - 10 คน	-	1	-	-
2. จำนวนผู้เรียน 15 คน	-	3	1	4
3. จำนวนผู้เรียน 20 คน	-	10	6	2
4. จำนวนผู้เรียน 25 คน	3	3	5	10
5. จำนวนผู้เรียน 30 คน	5	20	3	6
6. จำนวนผู้เรียน 30 - 40 คน	1	14	1	-
7. จำนวนผู้เรียน 300 คน	-	1	-	-
8. แล้วยแต่จำนวนนิสิตบัณฑิตศึกษาแต่ละภาควิชา	-	1	-	-
รวม	9	53	16	22

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเรื่อง ทัศนะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2 กุมภาพันธ์ 2529

เรื่อง ขอกความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นายสุพจน์ โตนวล ตำแหน่งปัจจุบันหัวหน้าภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ/ประสานมิตร กำลังศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอกการอุดมศึกษา ขณะนี้กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร" โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

อาจารย์ ดร.สมสุข อีระพิจิตร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์	กรรมการ

จึงขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถาม พร้อมกันนั้นได้โปรดเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์มาด้วย เพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบัณฑิตรุ่นต่อไป ตลอดจนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา และเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (โปรดตอบทุกข้อ)

อนึ่ง เมื่อท่านตอบแบบสอบถามแล้ว ข้าพเจ้าจะมาขอรับคืนด้วยตนเอง ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายสุพจน์ โตนวล)

นิสิตปริญญาโท แผนกวิชาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2 กุมภาพันธ์ 2529

เรียน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอก

กระผม นายสุพจน์ โตนวล ตำแหน่งปัจจุบันหัวหน้าภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโทเรื่อง "ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาคือวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร" โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

อาจารย์ ดร.สมสุข อีระพิจิตร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवासพฤกษ์	กรรมการ

จึงขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถาม พร้อมกันนั้นได้โปรดเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์มาด้วย เพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบัณฑิตรุ่นต่อไป ตลอดจนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (โปรดตอบทุกข้อ)

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพจน์ โตนวล)

นิสิตปริญญาโท แผนกวิชาการศึกษา

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาคู่วิชาพื้นฐานทางการศึกษาใน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ (สำหรับอาจารย์)

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง
ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โปรดกรุณาตอบข้อความทุกข้อ

1. วุฒิของอาจารย์

- ปริญญาทางการศึกษา
 ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา

2. ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์

- 10 ปีและต่ำกว่า
 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3. กลุ่มรายวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่สอนของอาจารย์

- กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษาบังคับ
 กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเลือก

.....

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ทักษะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ (สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษา)

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง
ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โปรดกรณาคอบข้อความทุกข้อ

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. สาขาวิชาเอกที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

.....

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าระดับเฉลี่ยผลการเรียนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

ค่าระดับเฉลี่ยผลการเรียนต่ำกว่า 3.50

4. วุฒิในระดับปริญญาตรี

ปริญญาทางการศึกษา

ปริญญาสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา

5. ประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าศึกษา

ต่ำกว่า 5 ปี

5 - 10 ปี

มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามในตอนนี้ ต้องการทราบทัศนะของท่านที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
2. เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
3. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
4. การวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
5. การบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถาม แล้วพิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นว่าท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านต่อข้อความนั้น ดังนี้

4	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3	หมายถึง	เห็นด้วย
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในด้านต่าง ๆ

(1) ด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ท่านมีความคิดเห็นต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาด้านความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา จากข้อความต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อความ	4 เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3 เห็นด้วย	2 ไม่เห็นด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. วิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความสำคัญต่อ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต				
2. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำทาง การศึกษา				
3. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการ ปฏิบัติงานสอน				
4. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม				
5. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม				
6. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งเสริมให้ผู้เรียนมีจริยธรรมวิชาชีพทาง การศึกษา				
7. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความคิด				

ข้อความ	4 เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3 เห็นด้วย	2 ไม่เห็นด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
8. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษามุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้มีอุดมการณ์				
9. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษามุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ได้				
10. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษามุ่งหมายให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา				
11. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษามุ่งหมายให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาใช้ในชีวิตประจำวัน				
12. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่กำหนดไว้มีความเป็นไปได้				
13. ขอบเขตความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่กำหนดไว้มีความเหมาะสม				

(2) ด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ท่านมีความคิดเห็นต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา จากข้อความต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อความ	4 เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3 เห็นด้วย	2 ไม่เห็นด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. เนื้อหาต่าง ๆ ในวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา				
2. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา <u>บังกับ</u> มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน				
3. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา <u>เลือก</u> มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน				
4. เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
5. การเรียงลำดับเนื้อหาในวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน				
6. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้				
7. เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทันสมัย				
8. เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสม				

ข้อความ	4 เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3 เห็นด้วย	2 ไม่เห็นด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา เป็นพื้นฐานในการศึกษารายวิชาอื่น ๆ				
10. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีลักษณะ เป็นสหวิทยาการ				

11. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ควรจะมีการปรับปรุง 'ได้แก่'
-
12. รายวิชาที่ไม่ควรจัดอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา 'ได้แก่'
-
13. รายวิชาที่จำเป็นจะต้องกำหนดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา 'ได้แก่'
-

(3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ท่านมีความคิดเห็นต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จากข้อความต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อความ	4 เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3 เห็นด้วย	2 ไม่เห็นด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในหลักสูตร				
2. กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร				
3. อาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน				
4. ในการศึกษาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง				
5. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น				
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความทันสมัย				
7. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาก่อให้เกิดความสนใจแก่ผู้เรียน				

ข้อความ	4 เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3 เห็นด้วย	2 ไม่เห็นด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
8. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน				
9. การเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง				

10. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ที่ท่านคิดว่าเหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชามากที่สุด (โปรดเขียนระบุตามลำดับความสำคัญ)

.....

.....

.....

(4) ด้านการวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ท่านมีความคิดเห็นต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการวัดและการประเมินผล จากข้อความต่อไปนี้ในระบับใด

ข้อความ	4 เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3 เห็นด้วย	2 ไม่เห็นด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การวัดและการประเมินผลมีความสอดคล้องกับควมมุ่งหมายของรายวิชา				
2. ข้อสอบวิชาพื้นฐานทางการศึกษาส่งเสริมความคิดและสติปัญญาแก่ผู้เรียน				
3. เกณฑ์การประเมินผลการเรียนมีความชัดเจน				
4. เนื้อหาวิชาที่สอบกับเวลาที่ใช้มีความเหมาะสมกัน				
5. จำนวนครั้งในการทดสอบย่อยเหมาะสม				
6. ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชา				
7. วิธีการประเมินผลมีความเหมาะสม				
8. มีการร่วมวางแผน การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาที่, ทางทางการศึกษา ของอาจารย์ผู้สอนที่สอนรายวิชาเดียวกัน				
9. รูปแบบของข้อสอบแต่ละรายวิชาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน				

ข้อความ	4 เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3 เห็นด้วย	2 ไม่เห็นด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
10. การควบคุมการสอบมีความเหมาะสม				
11. อาจารย์ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผล				

12. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

.....

.....

.....

(5) ด้านการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ท่านมีความคิดเห็นต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร จากข้อความต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อความ	4 เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3 เห็นด้วย	2 ไม่เห็นด้วย	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. จำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรมีมากเกินไป				
2. การจัดกลุ่มผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสม				
3. การบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยบัณฑิตวิทยาลัยมีความเหมาะสม				
4. หนังสือในท้องสมุทที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทันสมัย				
5. หนังสือประกอบการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีปริมาณเพียงพอ				
6. จำนวนผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาต่อห้องเรียน มีความเหมาะสม				
7. การจัดการเวลาเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความเหมาะสม				
8. ควรจัดตั้งหน่วยงานอิสระ เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา				

9. กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่ควรสนับสนุนให้มีขึ้น ได้แก่

.....
.....
.....

10. จำนวนของผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาก่อห้องเรียนที่เหมาะสม ได้แก่

.....
.....
.....

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ เรื่อง ทักษะของอาจารย์
และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษา
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตาราง 38 คำอำนาจำแนกของแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อ
วิชาพื้นฐานทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านความมุ่งหมาย
ของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ข้อความ	t
1. วิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความสำคัญต่อหลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต	4.61
2. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียน มีความเป็นผู้นำทางการศึกษา	3.55
3. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียน มีความสามารถในการปฏิบัติงานสอน	2.68
4. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียน เป็นผู้มีคุณธรรม	3.64
5. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียน มีความรับผิดชอบต่อสังคม	2.99
6. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งเสริมให้ผู้เรียน มีจริยธรรมวิชาชีพทางการศึกษา	4.04
7. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียน เป็นผู้มีความคิด	3.15
8. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียน เป็นผู้มีอุดมการณ์	5.12
9. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียน มีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ได้	4.44
10. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียน มีค่านิยมที่ดีต่อวิชาชีพทางการศึกษา	5.17

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อความ	t
11. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มุ่งหมายให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการชีวิตประจำวัน	2.11
12. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่กำหนดไว้มีความเป็นไปได้	4.42
13. ขอบเขตความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่กำหนดไว้มีความเหมาะสม	6.01

ตาราง 39 คำอธิบายจำแนกของแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อ
วิชาพื้นฐานทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านเนื้อหาวิชา
ของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ข้อความ	t
1. เนื้อหาต่าง ๆ ในวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุ จุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	6.12
2. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา <u>บังคับ</u> มีความยากง่าย เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	3.52
3. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา <u>เลือก</u> มีความยากง่าย เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	3.02
4. เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	2.51
5. การเรียงลำดับเนื้อหาในวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความ สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน	4.87
6. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้	5.61
7. เนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการศึกษาทันสมัย	3.32
8. เนื้อหาวิชากับเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความเหมาะสม	5.19
9. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเป็นพื้นฐานในการศึกษา รายวิชาอื่น ๆ	3.29
10. เนื้อหาวิชาของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีลักษณะ เป็นสหวิทยาการ	2.33

ตาราง 40 คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ข้อความ	t
1. กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในหลักสูตร	3.55
2. กิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร	1.91
3. อาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน	2.90
4. ในการศึกษาวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ผู้เรียนมีโอกาสศึกษากันด้วยตนเอง	2.49
5. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น	2.44
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความทันสมัย	3.26
7. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาก่อให้เกิดความสนใจแก่ผู้เรียน	3.55
8. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	6.03
9. การเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	3.68

ตาราง 41 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อวิชาพื้นฐานทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านการวัดและการประเมินผลของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ข้อความ	t
1. การวัดและการประเมินผลมีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของรายวิชา	2.46
2. ข้อสอบวิชาพื้นฐานทางการศึกษาส่งเสริมความคิดและสติปัญญาแก่ผู้เรียน	4.95
3. เกณฑ์การประเมินผลการเรียนมีความชัดเจน	4.89
4. เนื้อหาวิชาที่สอบกับ เวลาที่ใช้มีความเหมาะสมกัน	5.60
5. จำนวนครั้งในการทดสอบย่อยเหมาะสม	3.16
6. ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชา	4.69
7. วิธีการประเมินผลมีความเหมาะสม	3.33
8. มีการร่วมวางแผน การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนที่สอนรายวิชาเดียวกัน	4.19
9. รูปแบบของข้อสอบแต่ละรายวิชาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	7.11
10. การควบคุมการสอบมีความเหมาะสม	5.54
11. อาจารย์ผู้สอนควร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผล	3.09

ตาราง 42 คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อ
วิชาพื้นฐานทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านการบริหาร
หลักสูตรของวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ข้อความ	t
1. จำนวนหน่วยกิตของวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร มีมากเกินไป	1.94
2. การจัดกลุ่มผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามีความเหมาะสม	3.90
3. การบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทางการศึกษาโดยบัณฑิตวิทยาลัย มีความเหมาะสม	2.59
4. หนังสือในห้องสมุดที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ทันสมัย	2.31
5. หนังสือประกอบการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการศึกษามี ปริมาณเพียงพอ	2.93
6. จำนวนผู้เรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาต่อ ห้องเรียน มีความ เหมาะสม	2.89
7. การจัดตารางเวลาเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา มีความ เหมาะสม	3.81
8. ควรจัดตั้งหน่วยงานอิสระเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตร วิชา พื้นฐานทางการศึกษา	1.86